

II.

STATISTISKA AVDELNINGEN.

Stadens indelning i vissa distrikt.

(Jfr kartorna sid. 376—386.)

Församlingar.

Storkyrkan: 1:a roten. — Klara: 2:a och 3:e roten. — Kungsholmen: 4:e, 17:e, 23:e och 29:e rotarna. — Adolf Fredrik: 5:e och 18:e rotarna. — Gustav Vasa: 6:e och 22:a rotarna. — Matteus: 26:e, 27:e och 30:e rotarna. — Jakob: 7:e roten. — Johannes: 8:e och 21:a rotarna. — Engelbrekt: 9:e och 28:e rotarna. — Hedvig Eleonora: 10:e och 11:e rotarna. — Oscar: 20:e och 24:e rotarna. — Katarina: 13:e, 14:e, 25:e och 36:e rotarna. — Sofia: 12:e roten. — Maria: 15:e, 16:e, 19:e och 31:a rotarna. — Brännkyrka: 32:a, 33:e och 34:e rotarna. — Bromma: 35:e roten. *Kungl. brev till överståthållarämbetet den 15 april 1904, 2 juni 1905, 10 juni 1912, 31 dec. 1913 och 27 april 1917.*

Rotar.

1:a Storkyrkoroten: staden inom broarna. — 2:a och 3:e Klararoten; gränser: Klara strand, Ström-, Malmtors-, Malmkillnads- och Tunnelgatorna, Vintervägen, Bryggaregatan till Klara strand. — 4:e Kungsbroroten; gränser: Agne-, Hantverkaregatorna, Kungsholmstorg, Norr Mälarstrand, Klaraviken, Bryggaregatan, Vintervägen, Tunnelgatans förlängning och Klaraviken. — 17:e Kronobergsroten; gränser: Kungsholmstorg, Hantverkare-, Agnegatorna, Kungsholms strand, S:t Eriks-, Fleming-, Kronobergs-, Hantverkare-, S:t Eriksgatorna och Norr Mälarstrand. — 23:e Karlsviksroten; gränser: S:t Eriks-, Hantverkare-, Kronobergs-, Fleming-, S:t Eriksgatorna, Kungsholms strand, Fridhemsgatan, Rålambstorg och Norr Mälarstrand. — 29:e Kristinebergssroten: Kungsholmen väster om Rålambstorg och Fridhemsgatan. — 5:e Tegnérssroten; gränser: Tunnel-, Malmkillnads-, Döbelns-, Tegnérsgatorna, Tegnérslunden, Upplands-, Kammakaregatorna och Klara strand. — 18:e Teknologroten; gränser: Kammakare-, Upplandsgatorna, Tegnérslunden, Tegnér-, Döbelns-, Kungstens-, Dala-, Tegnérsgatorna och Klara strand. — 6:e Observatorieroten; gränser: Kungstens-, Döbelns-, Oden-, Birgerjarlsgatorna, Sveavägen, Frej-, Norrtulls-, Oden- och Västmannagatorna. — 22:a Vasaroten; gränser: Tegnér-, Dala-, Kungstens-, Västmannas-, Oden-, Norrtulls-, Frej-, Hälsinge-, Oden- och S:t Eriksgatorna samt Klara strand. — 26:e Norrtullsroten; gränser: Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frejgatorna, Sveavägen samt stadsplanegränsen till Karlbergsvägen. — 27:e Karlbergssroten; gränser: stranden utmed Karlbergssjön, stadsplanegränsen, Karlbergsvägen, Vikinga-, Tomtebo-, Birka-, Rörstrands- och S:t Eriksgatorna. — 30:e Birkaroten; gränser: Rörstrandsgatan, S:t Eriks plan, Oden-, Hälsingegatorna, Karlbergsvägen, Vikinga-, Tomtebo- och Birkagatorna. — 7:e Jakobsroten; gränser: Ström-, Malmtors-, Malmkillnads-, Kungs- och Birgerjarlsgatorna samt Skepps- och Kastellholmarna. — 8:e Roslagsroten; gränser: Malmkillnads-, Döbelns-, Oden-, Birgerjarlsgatorna, Roslagstorg, Birgerjarls- och Kungsgatorna. — 21:a Vanadisroten; gränser: Sveavägen, Sveaplanen, stranden utmed Brunnsviken, Birgerjarls- och Odengatorna. — 9:e Humlegårdsroten; gränser: Grevture-, Humlegårds-, Brahegatorna, Valhallavägen, Uggleviksgatan, Karlavägen, Engelbrekts-, (den gamla) Eriksbergs- och Birgerjarlsgatorna. — 28:e Eriksbergssroten; gränser: Birgerjarls-, (gamla) Eriksbergs-, Engelbrektsgatorna, Karlavägen, Uggleviksgatan, Valhalla- och Sturevägarna samt Värtan och norra delen av Norra Djurgården. — 10:e Nybroroten; gränser: Sibyllegatan, Valhallavägen, Brahe-, Humlegårds-, Grevture- och Birgerjarlsgatorna. — 11:e Artilleriroten; gränser: Strandvägen, Skepparegatan, Valhallavägen och Sibyllegatan. — 20:e Narvaroten; gränser: Sture-, Valhalla-, Vårta-, Narvavägar, Linné- och Grevmagnigatorna samt Djurgårdssjön och södra delen av Norra Djurgården. — 24:e Karlaroten; gränser: Skepparegatan, Strandvägen, Grevmagni-, Linnégatorna, Narvavägen, Karlaplan, Vårtavägen, Valhallavägen till Skepparegatan. — 13:e Stadsgårdsroten; gränser: Södermalmstorg, Göt-, Högbergsgatorna, järnvägen, Timmermans-, Folkunga-, Renstjärnasgatorna, Stadsgården och Karl Johans torg. — 14:e Katarina mellanrote; gränser: Renstjärnas-, Bonde-, Östgöta-, Skåne-, Göt- och Folkungagatorna. — 25:e Nytorgsroten; gränser: Renstjärnasgatan, Ringvägen, Göt-, Skåne-, Östgöta- och Bondegatorna. — 36:e Helgaroten; gränser: Göt-, Folkunga-, Timmermans-, Blekinge- och Torkel Knutssonsgatorna, Årstatorget samt Årsta strand. — 12:e Sofiaroten; gränser: Stadsgården, Renstjärnasgatan, Ringvägen, Götgatan, Hammarby strand och kanalen vid Danviken. — 15:e Maria kyrkorote; gränser: Horns-, Timmermansgatorna, järnvägen, Högbergs- och Götgatorna. — 16:e Tantoroten; gränser: Årstatorget, Torkel Knutssons-, Blekinge-, Timmermans-, Hornsgatorna samt Årsta strand. — 19:e Skinnarviksroten; gränser: Söder Mälarstrand, Ringvägen, Hornsgatan, Södermalmstorg. — 31:a Heleneborgssroten; gränser:

Söder Mälarstrand, Ringvägen, Hornsgatan och stranden utmed Liljeholmsviken samt Långholmen. — 32:a Enskederoten: östra delen av Brännkyrka församling och begränsas i väster av 34:e rotens gräns mellan egendomarna Sundsberg, Enskede, Östberga, Ersta och Örby i 32:a roten samt egendomarna Årsta, Västberga, Solberga och Älvsjö i 34:e roten. — 33:e Liljeholmsroten: nordvästra delen av Brännkyrka församling med gräns i öster, söder och väster till 34:e roten. — 34:e Årstaroten: västra delen av Brännkyrka församling med gräns i öster till 32:a roten samt i norr och nordväst till Årstaviken, Liljeholmens järnvägsområde och stora landsvägen till Södertälje, räknat från Liljeholmens skola till lägenheten »Stå fast» inom Nybohov. Därifrån går gränsen västerut mellan Nybohov och Aspudden i 33:e roten samt Midsommarkransen, Tellusborg och Hågersten i 34:e roten till Mälaren. — 35:e Brommaroten: förutvarande Broma kommun. *Mantalsnämndens beslut (det senaste den 4 april 1917).*

Gammal och ny stadsdel m. m.

Byggnadsordningen för Stockholms stad av den 13 dec. 1890 (med senare ändringar) beskriver ny stadsdel på följande sätt (det övriga utgör gammal stadsdel; uppdelningen har avseende på byggnadsättet):

»§ 3. Såsom nya stadsdelar enligt byggnadsstadgan för rikets städer och denna byggnadsordning anses på grund av kungl. maj:ts givna bestämmelser de stadsdelar, som ligga utanför en gränslinje, dragen *i de norra stadsdelarna*: från mitten av Skeppsholmsbron över Nybroviken och Strandvägen till Grevmagnigatan, längs denna till Storgatan, längs denna till Styrmansgatan, längs denna till Linnégatan, längs denna till Sturegatan, längs denna till Humlegårdsgatan, längs denna till Birgerjarlsgatan, längs denna till Jutas backe, längs denna över Johannesgatan och vidare i rak linje till Döbelnsgatan, längs denna till Markvardsgatan, längs denna till Saltmätar-gatan, längs denna till Kungstensgatan, längs denna till Drottninggatan, längs denna till Kam-makaregatan, längs denna till Torsgatan, längs denna till Barnhusgatan, längs denna till Vasa-gatan, längs denna till Gamla [Kungsholms] brogatan, längs denna och Kungsholmsgatan till Pipers-gatan, längs denna till Bergsgatan, längs denna till Scheelegatan samt slutligen längs denna och Kungsholmstorg över Norr Mälarstrand till Mälaren samt *å Södermalm*: från Saltsjön i förlängning av Renstjärnsgatan över Stadsgården till Fjällgatan och vidare längs Renstjärnsgatan till Tjårhovsgatan, längs denna till Nytorpgsgatan, längs denna till Skånegatan, längs denna till Östgötagatan, längs denna till Bondegatan, längs denna till Götgatan, längs denna till Äsögatan, längs denna till Västgötagatan, längs denna norr ut till Folkungagatan, vidare längs denna gata åter till Götgatan, längs denna till Bangårdsgatan, längs denna till Björngårdsgatan, längs denna till Fatbursgatan, längs denna till Svedenborgsgatan, längs denna till Prästgårdsgatan, längs denna åter till Björngårdsgatan, längs denna till St Paulsgatan, längs denna till Torkel Knutssonsgatan, längs denna till Skinnarviksgatan, längs denna till Duvogränden, längs denna till Badstugatan, längs denna till Bellmansgatan samt slutligen i dennas förlängning utefter hissbyggnadens östra gavel över Söder Mälarstrand till Mälaren.»

»§ 52. I följande delar av staden må, utan rubbning av vad i § 35 är bestämt an-gående de där tillåtna träbyggnader, under nedan nämnda villkor byggnader uppföras dels av trä, dels av resvirke och tegel, eller så kallade korsvirkeshus, nämligen: *i de norra stadsdelarna* de delar, som ligga utanför gränslinjer, dragna dels från Brunnsviken längs den utdragna Svea-vägen till Surbrunnsgatan samt vidare längs denna gata till Valhallavägen, dels från stadens gräns utanför Norrtull längs Västmannagatan till Tegnérsgatan, vidare längs denna gata till Klara-viken, vidare å andra sidan viken längs Agnegatan till Fleminggatan, längs denna till Pilgatan samt slutligen längs denna till Mälaren; *på Södermalm* de delar därav, som ligga utanför gränslinjer, dragna från Mälaren längs Ringvägen till Krukmakaregatan, längs denna till Torkel Knutssonsgatan, längs denna till järnvägen, längs denna till Västgötagatan, längs denna till Ölands-gatan, längs denna till Östgötagatan, längs denna till Skånegatan, längs denna till Ploggatan, längs denna till Bondegatan samt längs denna till Hammarby sjö; *Kungl. Djurgården* med undantag *dels* av Djurgårdsstaden, *dels* av det område, som begränsas i norr av Valhallavägens förlängning från Jungfrugatan österut till Banérgatans förlängning från Karlavägen norrut, i öster av den sålunda förlängda Banérgatan samt i övrigt av stadens förutvarande planlagda om-råde, *dels* av det område, som begränsas av en i fortsättning med Linnégatan österut i brutna linjer dragen gata till en öppen plats vid Djurgårdsbrunnsviken samt i övrigt av nämnda vik och stadens förutvarande planlagda område.»

Enligt § 53 gälla särskilda byggnadsbestämmelser för områden å Kungsholmen vid Stads-hagen, i Djurgårdsstaden vid Alkärrret, å Östermalm inom kvarteren Tofslärkan, Trädlärkan, Sånglärkan och Piplärkan, å nordvästra Norrmalm för egnahemsområdet invid Karlbergsvägen, Norrbackagatan och Torsplanen, å Norra Djurgården vid Karlaplan och Skogsinstitutet, å Söder-malm inom kvarteret Harven och delar av kvarteret Huggjärnet, i Djurgårdsstaden för kvarteret Skeppsholmsviken, å Norrmalm inom kvarteren Flugsnapparen, Sidensvansen, delar av kvarteret

Skatan samt kvarteren Smedjan och Sländan, i Djurgårdsstaden för kvarteret Konsthallen, å nordvästra Norrmalm för kvarteren Saga, Skuld, Verdandi, Bikupan, Myrstacken och Loke samt Vingen och Motorn, å Östermalm för kvarteret Brandvaktan ävensom å Norrmalm för kvarteret Åsjan, å Södermalm för delar av kvarteret Monumentet och å Kungsholmen för delar av kvarteret Båten.

Lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad (dessförinnan stadsplanelagen av år 1907) medgiver i kap. 1 § 2 stadsfullmäktige rätt att för *vissa områden* besluta särskilda byggnadsbestämmelser, vilka (utom beträffande vissa smärre jämkningar i redan fastställda bestämmelser) skola underställas kungl. maj:ts prövning. Sådana bestämmelser hava av kungl. maj: fastställts: den 18 juni 1909 för kvarter inom det s. k. Bergsundsområdet, den 29 juli 1910 för kvarter inom det s. k. egnahemsområdet å nordvästra Norrmalm och för dåvarande kv. Lärkan, den 20 jan. 1911 för kv. Hyveln och Borren, den 7 juli 1911 för kv. Skruven och Muttern, den 29 sept. 1911 för del av kv. Göken, den 15 dec. 1911 för kvarter i trakten av Karlaplan och Skogsinstitutet å Norra Djurgården, den 3 maj 1912 för kv. Näckström, den 17 maj 1912 för kv. Lövsångaren, den 21 juni 1912 för kv. inom det s. k. Karlsviksområdet, den 6 sept. 1912 för kv. Kättingen, den 13 sept. 1912 för kv. Tor, den 4 okt. 1912 för kv. Muraren, den 1 nov. 1912 för kv. Kopparr, den 15 nov. 1912 för kv. Gjutare och Gjutare mindre, den 28 nov. 1912 för kvarter inom det s. k. Heleborgsområdet och kv. Kakelugnen, den 20 dec. 1912 för kv. Harven och Hugin mindre, den 23 maj 1913 för kv. Glasbruket nedra, den 29 aug. 1913 för nytt kvarter å Stigberget, den 19 sept. 1913 för kv. Fyrkanten och Skeppsholmsviken, den 26 sept. 1913 och 18 juni 1915 för kv. Flugsnappare, Sidensvansen och Skatan, den 17 okt. 1913 för kv. Klockstället, den 19 dec. 1913 för stadsplaneområdena nr 1, 2 och 3 å Enske, den 31 dec. 1913 dels för ett område kring Helgalunden dels för kv. Verdandi, den 24 jan. 1914 för tomterna nr 2, 5 och 8 i kv. Harven och för område å Mariaberget, den 1 maj 1914 för kv. Smedjan, den 16 juli 1914 för kv. Kristallen, den 1 sept. 1914 för område vid Skogsinstitutet, den 14 sept. 1914 för tomter i kv. Sländan, den 30 okt. 1914 och 14 juni 1917 för delar av lägenheten Tellusborg nr 1, den 4 nov. 1914 för område vid Norttull, den 23 dec. 1914 för kv. Konsthallen, den 12 febr. 1915 för område av Stadshagen, den 19 mars 1915 för kv. Huggjärnet, den 21 maj 1915 för kv. Musketören, den 3 juni 1915 för område vid Sveavägen norr om Tegnérgatan, den 30 juli 1915 för område vid Kungsklippan och för kv. Båten, den 9 sept. 1915 för kv. Monumentet, den 16 okt. 1915 för trakten norr och öster om Katarina kyrka, den 29 okt. 1915 för område bestående av kv. Ankaret och Dykaren m. m., den 3 dec. 1915 för industriområdet vid Enske, den 4 febr. 1916 för kv. Mälaren, den 11 sept. 1916 för Enske, område väster om slakthuset, den 13 okt. 1916 för område mellan Östgöta-, Skåne-, Södermanna- och Gottlandsgatorna, den 8 dec. 1916 för kv. Åkern m. fl. kvarter, den 16 febr. 1917 för kv. Asken, den 27 april 1917 för kv. Porslinsbruket, den 6 juli 1917 för vissa stadsplaneområden av Appelviken och Ulvsunda, den 25 jan. 1918 för kv. Vattuormen, den 8 febr. 1918 och den 24 jan. 1919 för kv. Motorn och Vingen, den 19 april 1918 för kv. Djursborg och Trumslagaren, den 12 juli 1918 för kv. Beckbrännaren mindre, den 26 juli 1918 för del av förutvarande Liljeholmens municipalsamhälle och för viss del av lägenheten Tellusborg, den 13 dec. 1918 för viss del av Aspudden nr 1 m. fl. fastigheter, den 24 jan. 1919 för kv. Brandvaktan och sydöstra delen av Djurgårdsstaden, den 7 febr. 1919 för kv. Häckelfjäll större och Norrtälje, den 21 febr. 1919 för kv. Glimmern, Porfyren och Sandstenen, den 25 april 1919 för kv. Rönnen, Aspen och Eriksberg samt kvarteren invid östra delen av Kungsgatan, den 2 maj 1919 för nordöstra delen av Ulvsunda egendom samt viss del av Ulvsunda industriområde, den 16 maj 1919 för kv. Krassen, den 7 och 15 aug. 1919 samt den 8 okt. 1920 för vissa delar av Appelviken, den 7 nov. 1919 för kv. Hugin, Mupin, Städet, Härden, Glöden och Askan m. m. samt Segelbåten, den 14 nov. 1919 för delar av Årstalunden och Vanadislunden, den 31 dec. 1919 för kv. Bergsfallet, den 23 jan. 1920 för Ekensberg och östra delen av Enske trädgårdsstad, den 5 mars 1920 för kv. Diplomaten, den 5 mars och 8 okt. 1920 för viss del av Hjorthagsområdet, den 16 april 1920 för kv. Härden, den 18 juni 1920 för kv. Naktergalen och det s. k. Blecktornsområdet, den 3 sept. 1920 för kv. Kakelugnen och Urnan samt för ett område vid Grändal, den 31 dec. 1920 för viss del av kv. Ersta samt den 25 febr. 1921 för trakten kring Danvikstull och för viss del av Ulvsunda egendom.

Hästupskrivningsområden.

Området nr 232. Andra polisdistriktet. — Området nr 233. Tionde polisdistriktet (Brännkyrka jämte Liljeholmen och Örby). — Området nr 234. Åttonde polisdistriktet, södra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Blekingegatan, Östgötagatan, Bondegatan, Nytorpgatan, Folkungagatan och Renstjärnsgatan till Saltsjön). — Området nr 235. Tredje polisdistriktet (inkl. Bromma). — Området nr 236. Första, fjärde och sjätte polisdistrikten samt norra delen av åttonde polisdistriktet. (Gränsen följer mittellinjen av Blekingegatan, Östgötagatan, Bondegatan, Nytorpgatan,

Folkungagatan och Renstjärnsgatan till Saltsjön.) — Området nr 237. Femte polisdistriktet, södra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsingegatan, Frejgatan, Norrtullsgatan och Odengatan.) — Området nr 238. Femte polisdistriktet, norra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsingegatan, Frejgatan, Norrtullsgatan och Odengatan.) — Området nr 239. Nionde polisdistriktet, norra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Odengatan och Birgerjarlsgatan.) — Området nr 240. Nionde polisdistriktet, södra delen. (Gränsen följer mittellinjen av Odengatan och Birgerjarlsgatan.) — Området nr 241. Sjunde polisdistriktet. *Kungl. kungörelse den 13 augusti 1917*, som trädde i kraft den 1 jan. 1918.

Automobilmönstringsdistrikt.

1:a distriktet: sjunde polisdistriktet. — *2:a distriktet*: sjätte och nionde polisdistriktet. — *3:e distriktet*: första och fjärde polisdistriktet. — *4:e distriktet*: tredje och femte polisdistriktet. — *5:e distriktet*: andra, åttonde och tionde polisdistriktet. *Kungl. kungörelse den 31 augusti 1920*, som trädde i kraft den 1 jan. 1921.

Skorstensfejartrakter.

1. Den del av Kungsholms församling, som omfattar 23:e och 29:e rotarna. — 2. Återstoden av Kungsholms församling. — 3. Adolf Fredriks församling. — 4. Gustav Vasa församling. — 5. Matteus församling väster om St. Eriksgratan. — 6. Matteus församling öster om St. Eriksgratan. — 7. Johannes församling med undantag av kvarteren Sparven, Kåkenhusen, Polacken och Väderkvarnen. — 8. Engelbrekts församling med dithörande delar av Djurgården, men med undantag av den del av kvarteret Sperlingens backe, som begränsas av Birgerjarlsgatan, Biblioteksgatan, Humlegårdsgatan och Grevturegatan. — 9. Hedvig Eleonora församling med undantag av kvarteren Kyrkogården och Klippan. — 10. Kvarteren Kyrkogården och Klippan i Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling jämte dit hörande delar av Djurgården med undantag av det område, som begränsas av Djurgårdsbrunnsviken, Djurgårdsbrunnskanalen och Saltsjön. — 11. Jakobs församling med undantag av Skepps- och Kastellholmarna samt av Johannes församling kvarteren Sparven, Kåkenhusen, Polacken och Väderkvarnen och av Engelbrekts församling den del av kvarteret Sperlingens backe, som begränsas av Birgerjarlsgatan, Biblioteksgatan, Humlegårdsgatan och Grevturegatan. — 12. Klara församling. — 13. Storkyrkoförsamlingen jämte Skepps- och Kastellholmarna samt det område av Djurgården, som begränsas av Djurgårdsbrunnsviken, Djurgårdsbrunnskanalen och Saltsjön. — 14. Norra delen av Katarina och Sofia församlingar, begränsad av Södermalmstorg, Götgatan, Högbergsgatan, Östgötagatan, Åsögatan, Borgmästaregatan och Bondegatan till Hammarby sjö. — 15. Sydöstra delen av Katarina och Sofia församlingar, begränsad av Bondegatan från Hammarby sjö, Borgmästaregatan, Åsögatan, Östgötagatan, Tjörhovsgatan, Götgatan, Blekingegatan och Östgötagatan till Hammarby sjö. — 16. Nordöstra delen av Maria församling, begränsad av Södermalmstorg, Hornsgatan, Torkel Knutssonsgatan, Brännkyrkagatan och Långholmsgatan. — 17. Mellersta delen av Maria församling, begränsad av Hornsgatan från Årsta viken, Långholmsgatan, Brännkyrkagatan, Torkel Knutssonsgatan, Hornsgatan, Götgatan, Högbergsgatan, Svedenborgsgatan och Volmar Yxkullsgatan till Årstaviken. — 18. Liljeholmens förutvarande municipalsamhälle med Aspudden, Charlottenburg, Gröndal, Reymerholm och Tellusborg samt västligaste delen av Brännkyrka församling i övrigt med gräns i stora landsvägen från Liljeholmen till Fruängen, ävensom inom Maria församling Långholmen samt det väster om Långholmsgatan och norr om Hornsgatan belägna området. — 19. Övriga delen av Brännkyrka församling samt inom Katarina och Sofia församlingar det intill Årstaviken och Hammarby sjö belägna område, som begränsas av Östgötagatan, Blekingegatan och gränsen till Maria församling. — 20. De delar av Katarina och Maria församlingar, som ej tilldelats 14—19:de trakterna. — 21. Bromma församling. *Överståthållarämbetets kungörelser den 26 maj 1914, 18 maj 1916 och 21 juni 1919*, av vilka den senaste trädde i kraft den 1 okt. s. å.

Renhållningsdistrikt.

1. Östra: Norrmalm öster om Malmstorgsgatan, Malmskillnadsgatan, Oxtorgsgatan och Sveavägen samt Östermalm och Djurgården. — 2. Västra: Norrmalm väster om nämnda gator samt Kungsholmen och Bromma. — 3. Södra: Staden inom broarna samt Södermalm och Brännkyrka.

Anm. Renhållningsdistriktens gränser gå efter gatans västra sida; yttergränserna för distriktet följa stadsplanegränsen utom vid östra renhållningsstationen och utefter Valhallavägen. — Nummeringen å kartan är ej officiell.

Budningsdistrikt.

1. Östermalm, Djurgårdsstaden och östra delen av nedre Norrmalm jämte Skepps- och Kastellholmarna, begränsat i norr och väster av Rådmansgatan, Karlavägen, Kungstensgatan, Döbelnsgatan och Malmskillnadsgratan samt Malmstorgsgatan fortsatt till Norrström. — 2. Nedre Norrmalm jämte Helgeandsholmen och östra delen av Kungsholmen, begränsat i öster av 1:a distriktet, i norr av Kungstensgatan, Dalagatan, Tegnérsgatan fortsatt till Klaraviken samt i väster av Polhemsgatan. — 3. Östra Norrmalm norr om 1:a och 2:a distriktet samt begränsat i väster av Västmannagatan norrut till Vanadisvägen, denna väg till Upplandsgatan, Upplandsgatan och Dannemoragatan fortsatt till Norrtull. — 4. Övre Norrmalm och västra Kungsholmen väster om 3:e och 2:a distriktet. — 5. Staden inom broarna samt den del av Södermalm, som norrifrån räknat begränsas av Bellmansgatan, S:t Paulsgatan, Björngårdsgatan fortsatt till Folkungagatan, Folkungagatan, Renstjärnsgatan norrut fortsatt. — 6. Den del av Södermalm, som ligger väster om Bellmansgatan, S:t Paulsgatan, Björngårdsgatan fortsatt till Folkungagatan och Helgagatan fortsatt söderut. — 7. Den del av Södermalm, som ligger öster och söder om Renstjärnsgatan, Folkungagatan, Helgagatan fortsatt söderut. *Anm.* Latrinhämtning utom stadsplanegränsen ev. även utom stadens jurisdiktion verkställes av renhållningsverket enligt särskilda avtal, vadan några gränser härför ej kunna angivas. *Överståthållarämbetets kungörelse den 3 mars 1921*, som trädde i kraft den 1 april s. å.

Läkardistrikt.

1. Nikolai: Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara och Jakobs: Klara församling, den del av Adolf Fredriks församling, som ligger söder och öster om Kammakaregatan, Upplandsgatan, Tegnérslunden och Tegnérsgatan samt Jakobs församling. — 3. Kungsholms östra: Den del av Kungsholms församling, som ligger öster om Polhemsgatan. — 4. Kungsholms västra: Återstoden av Kungsholms församling. — 5. Adolf Fredriks västra: Den del av Adolf Fredriks församling, som ligger norr om Kammakaregatan och väster om Upplandsgatan, den del av Gustav Vasa församling, som ligger väster om Upplandsgatan samt den del av Mattens församling, som ligger väster om Hälsingegatan. — 6. Adolf Fredriks östra: Återstoden av Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — 7. Johannes: Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Odengatan och väster om Stockholm—Rimbojárnvägen. — 8. Östermalms västra: Återstoden av Engelbrekts församling samt den del av Hedvig Eleonora församling, som ligger väster om Sibylle-, Stor-, Jungfrugatorna, Valhallavägen, Sturevägen fram till Tegeludden. — 9. Östermalms östra: Återstoden av Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling. — 10. Katarina norra: Den del av Katarina och Sofia församlingar, som begränsas i väster av Götgatan till Folkungagatan samt i söder och öster av Folkunga-, Renstjärnas-, Tjårhovs- och Erstagatorna till Stadsgården. — 11. Katarina östra: Den del av Katarina och Sofia församlingar, som ligger öster om Ersta-, Tjårhovs-, Renstjärnas-, Folkunga-, Nytorpgatorna, Nytorget och Värmdögatan. — 12. Katarina södra med Enskede: Återstoden av Katarina och Sofia församlingar, söder om Blekingegatan, jämte det område, som å den på stadens bekostnad år 1913 utgivna kartan över Brännkyrka församling finnes utmärkt såsom tillhörande egendomarna Enskede, Johanneshov och Kvarnängen. — 13. Katarina västra: Det område av Katarina församling, som ligger mellan Göt-, Folkunga-, Nytorgs-, Blekinge- och Timmermansgatorna, järnvägen och Högbergsgatan till Götgatan. — 14. Maria östra: Den del av Maria församling, som ligger öster om Timmermans-, Tavast-, Torkel Knuts- sons- och Skinnarviksgatorna. — 15. Maria västra: Återstoden av Maria församling. — 16. Älvsjö: Den del av Brännkyrka församling, som ligger söder och sydost om stora landsvägen till Fittja och det vattenavlopp, som från trakten av Stensborg framgår till Årstaviken mellan Årsta och Sköntorp (med undantag av den s. k. Enskedestaden, se ovan under 12). — 17. Liljeholmens: Återstoden av Brännkyrka församling. *Hälsovårdsnämndens beslut den 31 dec. 1901, 10 jan. 1902, 17 jan. 1913 och 19 jan. 1917*, av vilka det senaste trädde i kraft den 1 okt. 1917.

Anm. Numreringen å kartan är ej officiell. Bromma utgör t. v. icke något eget distrikt.

Ympningsdistrikt.

1. Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Mattens församlingar. — 3. Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 4. Maria, Sofia och Katarina församlingar. — 5. Brännkyrka församling. — 6. Kungsholms och Bromma församlingar. *Hälsovårdsnämndens beslut den 19 jan. 1917 och 3 okt. 1919*, av vilka det senare trädde i kraft omedelbart.

Fosterbarnsinspektionsdistrikt.

1. Maria församling. — 2. Storkyrkoförsamlingen, Katarina och Sofia församlingar. — 3. Kungsholms församling, den del av Gustav Vasa församling, som ligger norr om Odengatan och väster om Norrtullsgatan, samt den del av Matteus församling, som ligger väster om Norrtullsgatan. — 4. Klara, Adolf Fredriks församlingar, återstoden av Gustav Vasa och Matteus församlingar samt Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 5. Brännkyrka församling. *Hälsovårdsnämndens beslut den 9 jan. och 14 aug. 1903, 26 febr. 1904, 13 jan. 1905, 11 jan. 1907 och 17 jan. 1913*, av vilka det senaste trädde i kraft den 1 febr. s. å. *Anm.* Rörande provisorisk indelning se sid. 150.

Fattigvårdsdistrikt.

1. Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara församling. — 3. Kungsholms församling. — 4. Adolf Fredriks församling. — 5. Gustav Vasa församling. — 6. Matteus församling. — 7. Jakobs och Johannes församlingar. — 8. Engelbrekts församling. — 9. Hedvig Eleonora församling. — 10. Oscars församling. — 11. Katarina församling. — 12. Maria församling. — 13. Brännkyrka församling. — 14. Bromma församling. — 15. Sofia församling. *Fattigvårdsnämndens beslut den 15 okt. 1907, 10 dec. 1912, 16 nov. 1915 och 19 juni 1917*, av vilka det senaste trädde i kraft den 1 jan. 1918. *Anm.* Numreringen å kartan är ej officiell.

Pensionsdistrikt.

1. Första och sjunde rotarna. — 2. Andra och tredje roten samt femte och adertonde rotarna. — 3. Åttonde och tjuguförsta rotarna. — 4. Sjätte och tjugnandra rotarna. — 5. Tjugusjätte, tjugusjunde och trettiende rotarna. — 6. Nionde, tionde och tjugåttonde rotarna. — 7. Elfte, tjugonde och tjugufjärde rotarna. — 8. Femtonde och nittonde rotarna. — 9. Sextonde och trettioförsta rotarna. — 10. Trettonde, fjortonde och trettiosjätte rotarna. — 11. Tolfte och tjugufemte rotarna. — 12. Fjärde och sjuttonde rotarna. — 13. Tjugutredje och tjugunionde rotarna. — 14. Trettioandra, trettiotredje och trettiofjärde rotarna. — 15. Trettiofemte roten. *Stadsfullmäktiges beslut den 19 nov. 1917* (fastställt av överståthållarämbetet den 7 dec. 1917), som trädde i kraft den 1 jan. 1918.

Hyresnämndsområden.

1. Kungsholms och Bromma församlingar. — 2. Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar. — 3. Matteus och Johannes församlingar (dock med undantag av 8:e roten). — 4. Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. — 5. Maria församling. — 6. Katarina och Sofia församlingar. — 7. Storkyrkoförsamlingen, Gustav Vasa, Engelbrekts, del av Johannes (8:e roten) och Brännkyrka församlingar. *Stadsfullmäktiges beslut den 17 dec. 1918 och 16 febr. 1920.*

Polisdistrikt.

1. Storkyrkoförsamlingen. — 2. Maria församling. — 3. Kungsholms och Bromma församlingar. — 4. Klara församling. — 5. Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — 6. Jakobs församling samt av Johannes församling det område, som ligger söder om Brunnsgatan. — 7. Hedvig Eleonora och Oscars församlingar samt det område av Engelbrekts församling, som ligger öster om Engelbrektsgatan och söder om Valhallavägen. — 8. Katarina och Sofia församlingar. — 9. Johannes församling utom det område, som tillhör 6:e distriktet, samt Engelbrekts församling utom det område, som tillhör 7:e distriktet. — 10. Brännkyrka församling. *Överståthållarämbetets order den 15 okt. 1890, 28 nov. 1906, 27 dec. 1912, 9 dec. 1913 och 22 dec. 1915.*

Stadsbudstaxezoner.

1. Staden inom broarna samt Riddarholmen, Helgeandsholmen, Strömsborg och Stockholms stads badinrättning. — 2. Den del av Södermalm, som omslutes av Timmermansgatan från Mälaren till Folkungagatan, denna till Renstjärnaskgatan och sistnämnda gata till Saltsjön. — 3. Den del av Södermalm, som begränsas av Folkungagatan, Ringvägen och Renstjärnaskgatan. — 4. Den del av Södermalm, som ligger öster om Renstjärnaskgatan. — 5. Den del av Södermalm, som begränsas av Varvgatan från Mälaren till Volmar Yxkullsgatan, denna till Maria Bangata och Ringvägen samt vidare till Folkungagatan och Timmermansgatan. — 6. Den del av Södermalm,

som ligger norr om Volmar Yxkullsgatan och väster om Varvsgatan. — 7. Den återstående yttre delen av Södermalm. — 8. Skeppsholmen och Kastellholmen. — 9. Nedre delen av Norrmalm, söder om Tunnelgatan och David Bagaesgatan. — 10. Mellersta delen av Norrmalm, som i öster begränsas av Birgerjarlsgatan och Roslagsgatan, söder om Odengatan. — 11. Den övre delen av Norrmalm, som begränsas av statens järnvägsspår från St Eriksbron till Norrtullsgatan och denna till Odengatan. — 12. Den övre del av Norrmalm, som begränsas av statens järnvägsspår från Norrtullsgatan till Roslagsgatan, Roslagsvägen till Söderbrunnsvägen och Stockholm—Rimbo järnvägsspår till Odengatan, denna gata till Norrtullsgatan samt sistnämnda gata. — 13. Nedre delen av Kungsholmen, öster om Polhemsgatan. — 14. Övre delen av Kungsholmen, väster om Polhemsgatan, till Mariebergsgatan, Lindhagensgatan till Mälaren: sjukhuset St Göran och arbetarbostäderna strax bortom detta dock inberäknade. — 15. Den del av Östermalm, som begränsas av Valhallavägen från Odengatan till Sturegatan, Sturegatan till Birgerjarlsgatan. — 16. Den del av Östermalm, som begränsas av Karlavägen från Sturegatan till Karlaplan, Styrmansgatan från Karlaplan till Strandvägen. — 17. Den del av Östermalm, som begränsas av Sturegatan, Värtavägen norr om Karlavägen (inkl. Svea artilleriregementets kasern). — 18. Den återstående, yttre delen av Östermalm. — 19. Djurgården till Sirishov och Bellmansro. *Överståthållarämbetets kungörelse den 30 jan. 1920*, som trädde i kraft den 1 febr. s. å.

Postutdelningsområden.

St.: Storkyrkoförsamlingen. — *C.:* Klara församling, Kungsholms församling, av Adolf Fredriks församling den del, som ligger söder om Kammakaregatan, Jakobs församling utom Skepps- och Kastellholmarna samt Johannes församling söder om Kammakaregatan. — *Va.:* återstoden av Adolf Fredriks församling, Gustav Vasa och Matteus församlingar, återstoden av Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling inom stadens planlagda område, som ligger norr om Odengatan. — *Ö.:* återstoden av Engelbrekts församling inom stadens planlagda område och den del av Hedvig Eleonora församling, som i öster begränsas av Sibyllegatan, Storgatan och Jungfrugatan, jämte Sophiahemmet och Stadion. — *Ö.Dj.:* återstoden av Hedvig Eleonora församling samt Oscars församling inom stadens planlagda område, Djurgården väster om Sirishov och Valdemarsudde samt Skepps- och Kastellholmarna. — *Sö.:* Katarina, Sofia och Maria församlingar. *Postdirektionens i Stockholm beslut den 12 dec. 1918.*

Anm. Stockholms lokalportoområde omfattar Stockholms stad med Brännkyrka och Bromma församlingar, ävensom Solna, Spånga, Danderyds och Nacka socknar, Djursholms stad samt Sundbybergs, Stocksunds, Lidingö och Saltsjöbadens köpingar. *Postdirektionens i Stockholm kungörelse den 20 dec. 1918.* (Enligt kungl. kungörelse den 11 juni 1920 utgår dock ej lägre lokalporto under tiden 1 juli 1920—31 dec. 1921.)

Stadsfullmäktigvalkretsar.

1:a kretsen (17 repr.): Storkyrkoförsamlingen, Katarina och Sofia församlingar. — *2:a kretsen* (21 repr.): Maria och Brännkyrka församlingar. — *3:e kretsen* (19 repr.): Klara, Jakobs, Kungsholms och Bromma församlingar. — *4:e kretsen* (20 repr.): Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar. — *5:e kretsen* (23 repr.): Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. *Stadsfullmäktiges beslut den 20 sept. 1920 för val från och med år 1921. Anm.* För rösternas uppsamlande kan valkrets av magistraten delas i valdistrikt. Beslut om någon bestående indelning i dylika har ej fattats, men torde för framtiden sanna distriktsindelning, som gäller för riksdagsmannaval (se nedan), komma att tillämpas även vid val av stadsfullmäktige.

Riksdagsmannavalkretsar.

1:a kretsen (8 repr.): Storkyrkoförsamlingen, Kungsholms, Bromma, Maria, Katarina, Sofia och Brännkyrka församlingar. — *2:a kretsen* (8 repr.): Klara, Jakobs, Johannes, Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Matteus, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar. *Lagar den 9 juni 1916 och den 22 juni 1920 ang. ändrad lydelse av § 18 punkterna 1, 2 . . . i lagen om val till riksdagen*, med ikraftträdande den 11 juni 1916 och 29 juni 1920.

Genom överståthållarämbetets kungörelse den 29 dec. 1920 äro de båda valkretsarna var för sig delade i valdistrikt, till antalet 62 i första och 60 i andra valkretsen (se vidare Kommunal författningssamling för Stockholm 1920 nr 189).

Taxeringsdistrikt.

1. Första roten. — 2. Förutvarande andra roten. — 3. Förutvarande tredje roten. — 4. Sjunde roten öster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna. — 5. Sjunde roten väster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna. — 6. Åttonde roten. — 7. Tjuguförsta roten. — 8. Femte roten. — 9. Adertonde roten. — 10. Sjätte roten. — 11. Tjuguantra roten. — 12. Tjugusjunde roten. — 13. Trettionde roten. — 14. Tjugusjätte roten öster om Västmannagatan, S:t Eriks-parken och Norrtullsgatan till stadsplanegränsen. — 15. Tjugusjätte roten väster om Västmannagatan, S:t Eriks-parken och Norrtullsgatan till stadsplanegränsen. — 16. Nionde roten. — 17. Tjugnåttontonde roten. — 18. Tionde roten. — 19. Elfte roten. — 20. Tjugonde roten. — 21. Tjugufjärde roten. — 22. Femtonde roten med undantag av söder om Högbergsgatan belägen del av roten. — 23. Sextonde roten jämte söder om Högbergsgatan belägen del av femtonde roten. — 24. Nittonde roten. — 25. Trettioförsta roten. — 26. Tolfte roten. — 27. Trettonde roten. — 28. Fjortonde roten jämte norr om Skånegatan belägen del av trettiosjätte roten. — 29. Tjugufemte roten jämte söder om Skånegatan belägen del av trettiosjätte roten. — 30. Fjärde roten. — 31. Sjuttonde roten. — 32. Tjugutredje roten. — 33. Tjugunionde roten. — 34. Trettioandra och trettiotredje rotarna. — 35. Trettiofjärde roten. — 36. Trettiofemte roten. *Överståthållar-ämbetets kungörelse den 10 dec. 1920.*

Uppbördsdistrikt.

1. Nikolai: Storkyrkoförsamlingen. — 2. Klara: Klara församling. — 3. Jakob: Jakobs församling. — 4. Johannes: Johannes församling. — 5. Adolf Fredrik: Adolf Fredriks församling. — 6. Gustav Vasa: Gustav Vasa församling. — 7. Matteus södra: den del av Matteus församling, som omfattar 27:e och 30:e rotarna. — 8. Engelbrekts östra: den del av Engelbrekts församling, som omfattar 9:e roten. — 9. Hedvig Eleonora västra: den del av Hedvig Eleonora församling, som omfattar 10:e roten. — 10. Oscars östra: den del av Oscars församling, som omfattar 20:e roten. — 11. Maria södra: den del av Maria församling, som omfattar 15:e och 16:e rotarna. — 12. Maria norra: den del av Maria församling, som omfattar 19:e och 31:a rotarna. — 13. Katarina norra och Sofia: den del av Katarina församling, som omfattar 13:e roten, samt hela Sofia församling. — 14. Katarina södra: den del av Katarina församling, som omfattar 14:e, 25:e och 36:e rotarna. — 15. Kungsholms mellersta: den del av Kungsholms församling, som omfattar 17:e roten. — 16. Kungsholms västra: den del av Kungsholms församling, som omfattar 23:e och 29:e rotarna. — 17. Matteus norra: den del av Matteus församling, som omfattar 26:e roten. — 18. Brännkyrka östra: den del av Brännkyrka församling, som omfattar 32:a och 33:e rotarna. — 19. Brännkyrka västra och Bromma: den del av Brännkyrka församling, som omfattar 34:e roten, samt hela Bromma församling. — 20. Kungsholms östra: den del av Kungsholms församling, som omfattar 4:e roten. — 21. Engelbrekts västra: den del av Engelbrekts församling, som omfattar 28 roten. — 22. Hedvig Eleonora östra: den del av Hedvig Eleonora församling, som omfattar 11:e roten. — 23. Oscars västra: den del av Oscars församling, som omfattar 24:e roten. *Kungl. brev till överståthållarämbetet den 12 juli 1907, 14 febr. 1908, 15 dec. 1911, 22 mars och 18 okt. 1912, 30 dec. 1916, 12 maj 1917 och 28 mars 1919. Anm.* Numreringen å kartan är ej officiell. Rörande i samband med uppbördsverkets omorganisation genomförda provisoriska ändringar i distriktsindelningen se under uppbördsverket (sid. 19).

Inskrivningsdistrikt.

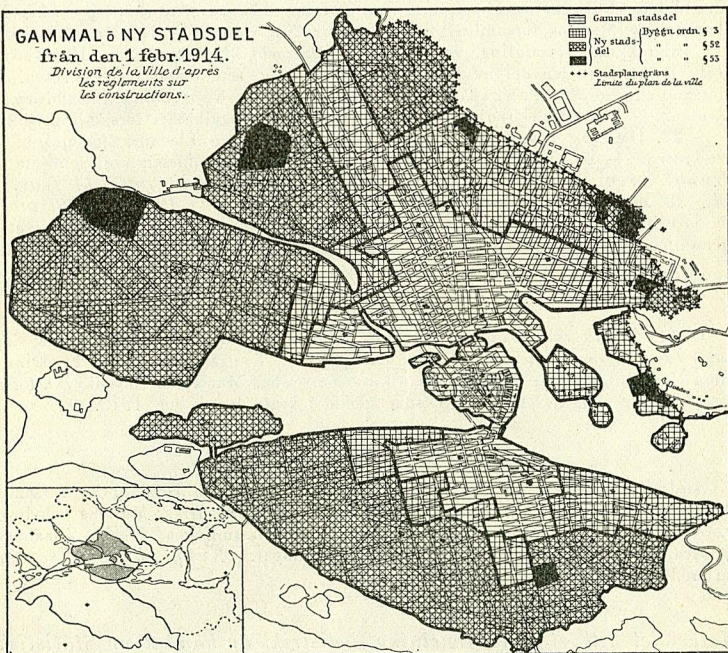
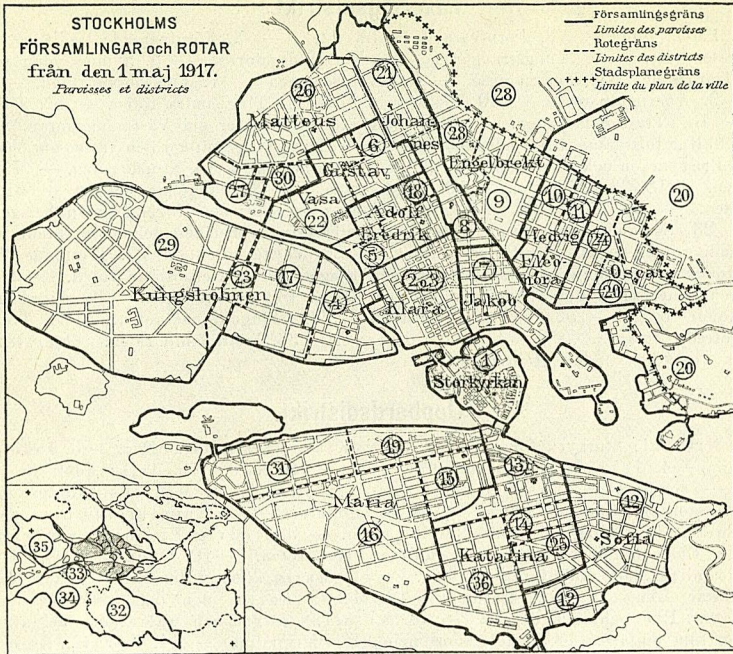
1. Östra: Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar. — 2. Västra: Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar. — 3. Södra: Katarina, Sofia, Maria och Brännkyrka församlingar. *Kungl. kungörelse den 31 dec. 1918, som trädde i kraft den 1 jan. 1919.*

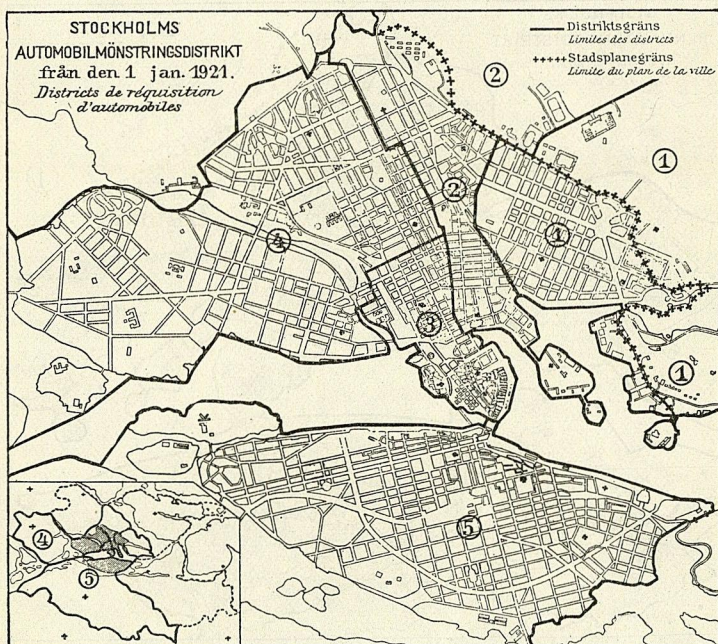
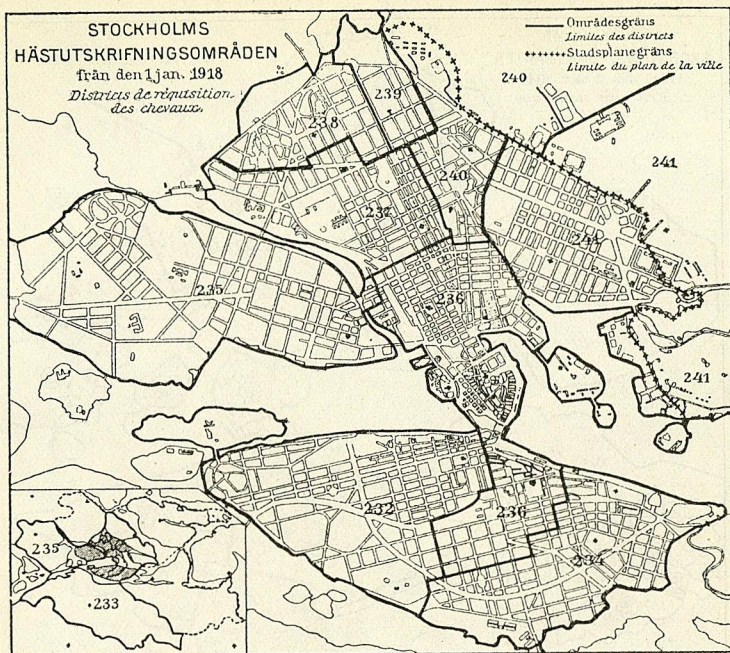
Landstormsområden.

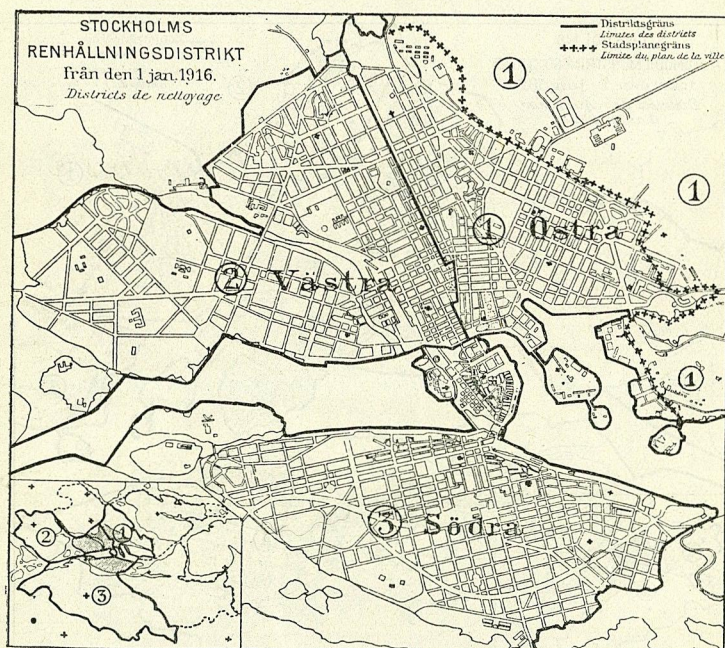
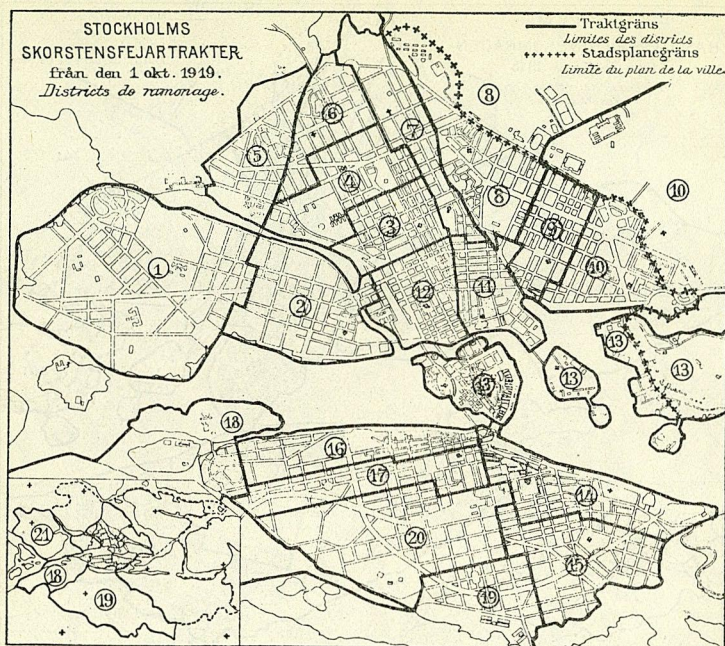
1. Södra området, nr 45 a: Maria, Katarina, Sofia och Brännkyrka församlingar. — 2. Västra området, nr 45 b: Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar. — 3. Östra området, nr 45 c: Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oscars, Engelbrekts och Gustav Vasa församlingar. *Kungl. kungörelse den 31 dec. 1918, som trädde i kraft den 1 jan. 1919.*

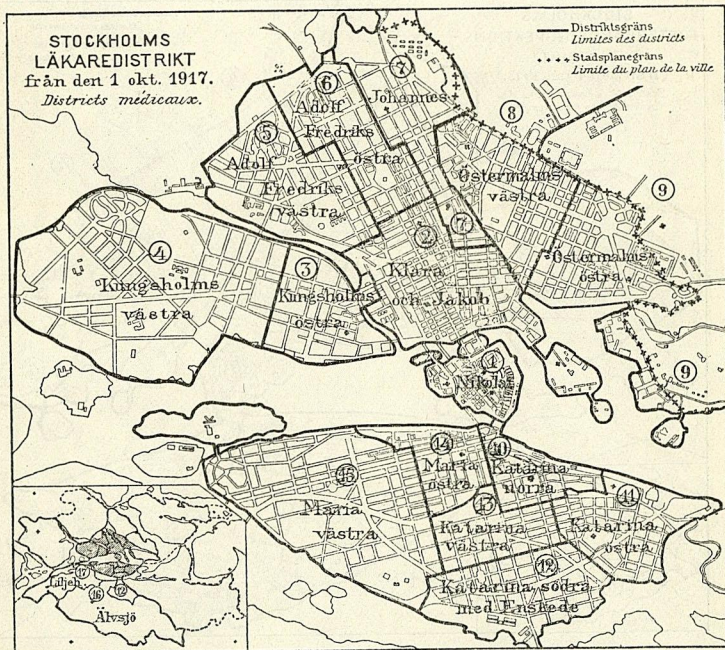
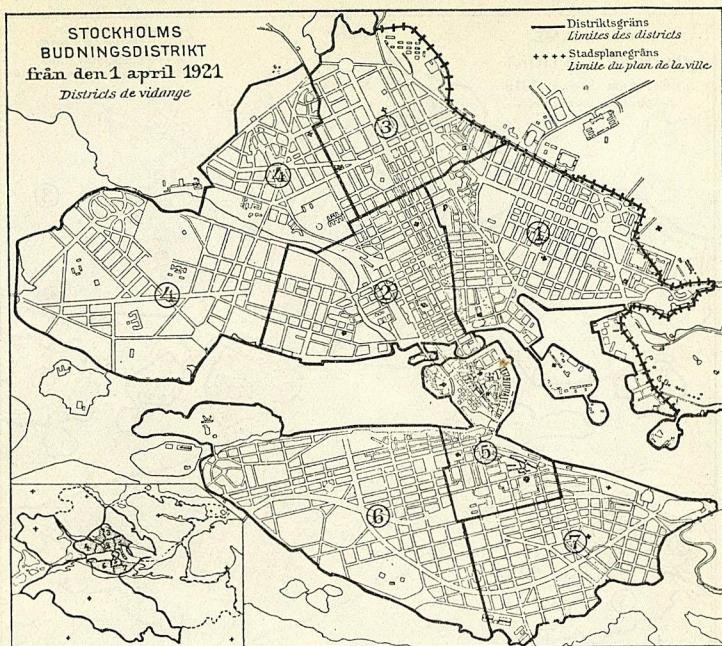
Materialet till stadens indelning i distrikt är hämtat ur Statistisk årsbok för Stockholms stad.

Stadens indelning.

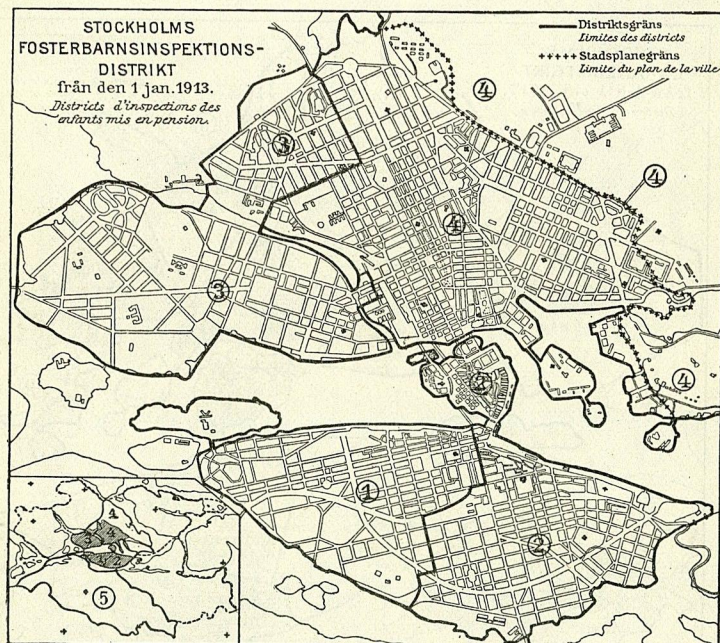
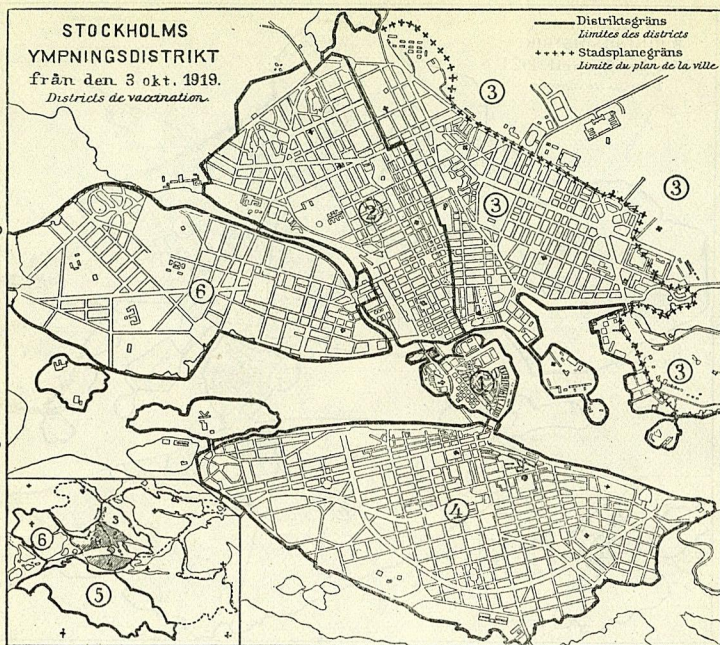

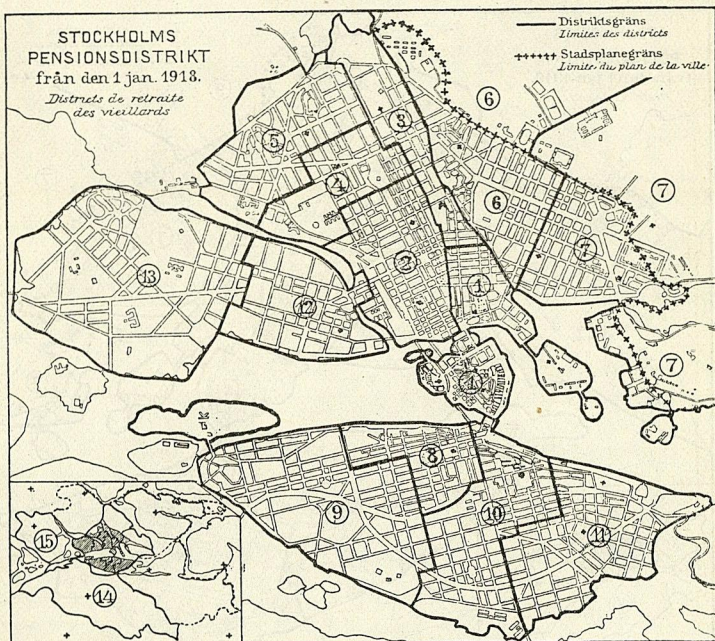
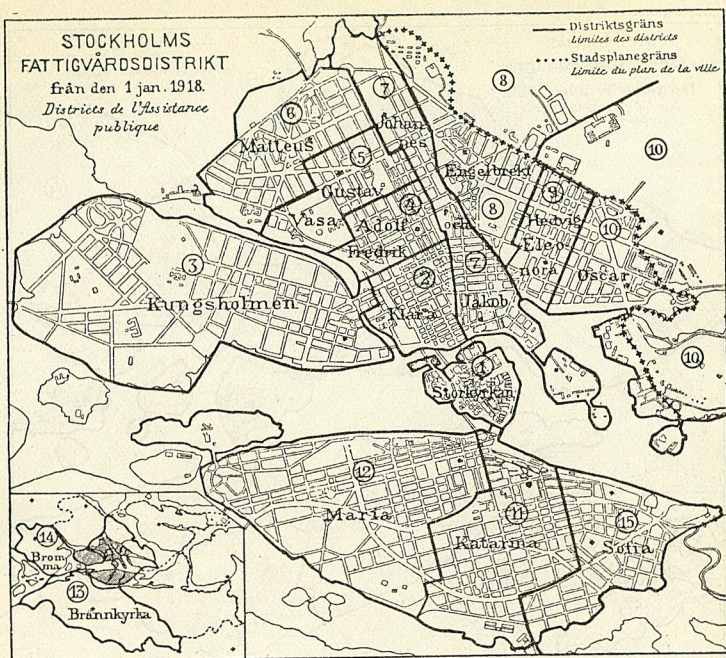

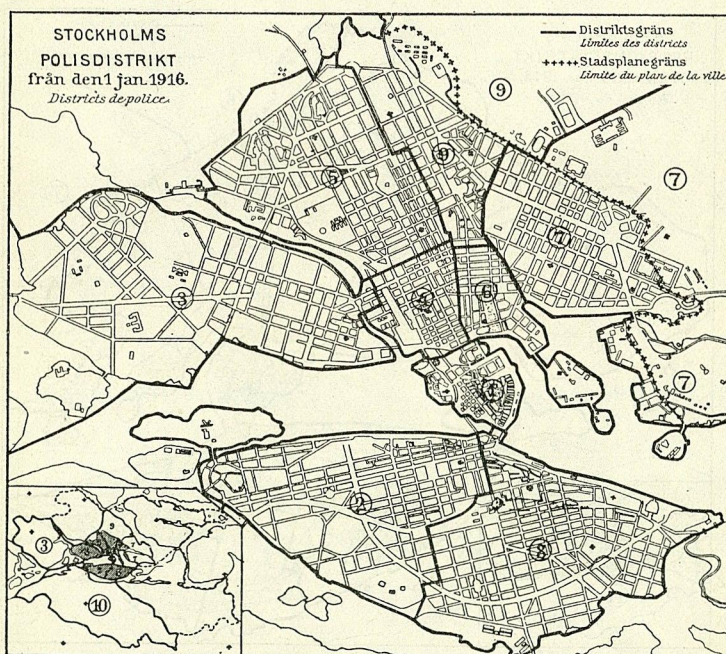
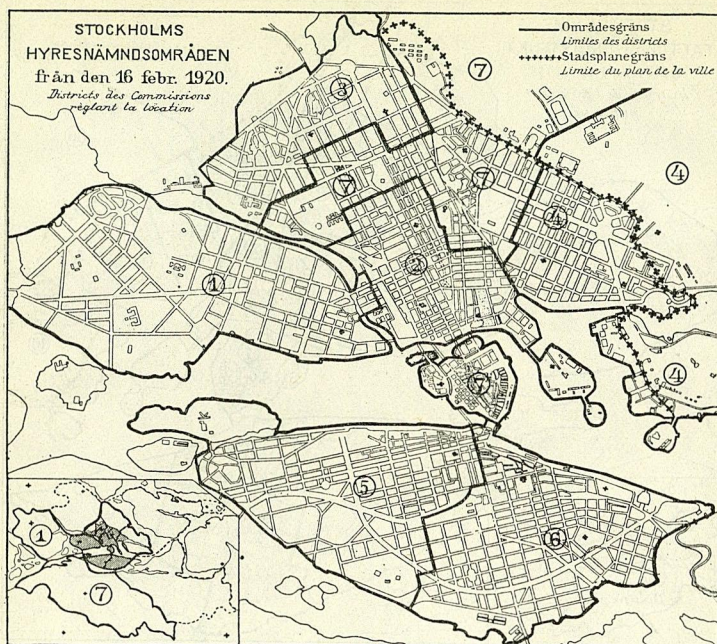

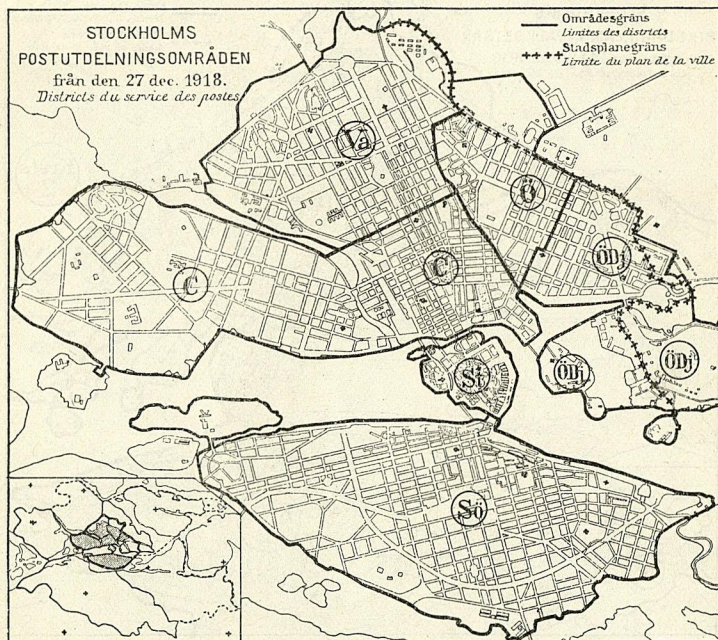
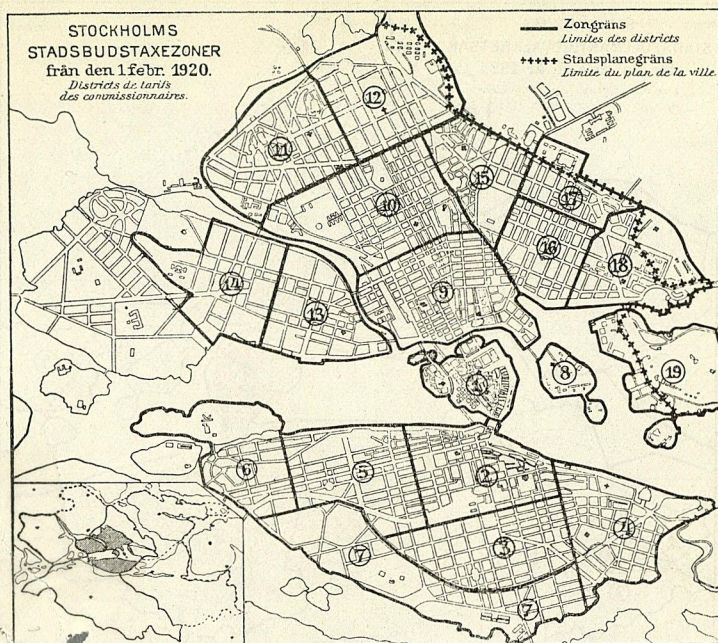
Beträffande Bromma, se sid. 124 och 372.

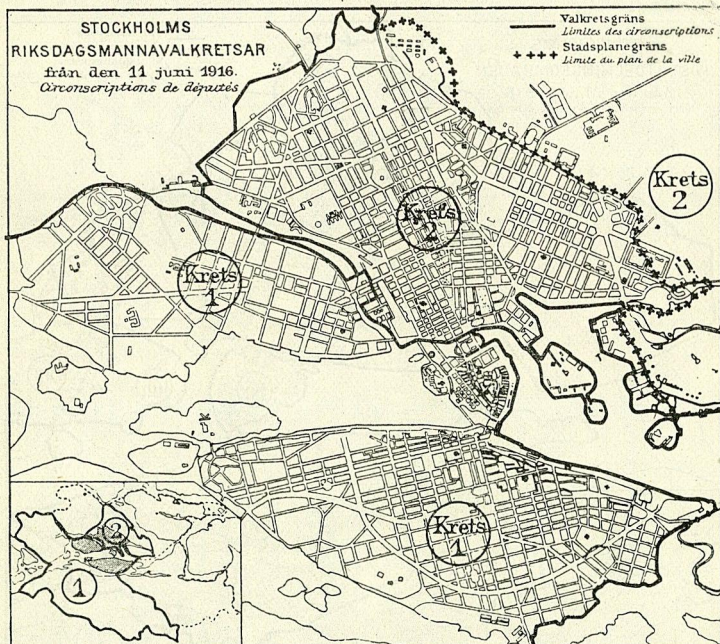
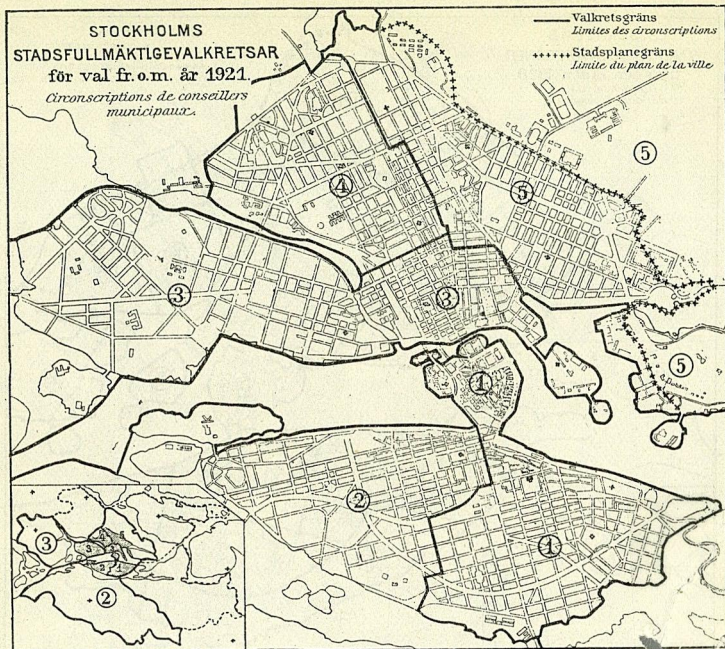

Anm. Ovanst. indelning gäller från den 1 febr. (ej jan.) 1913. — Rörande provisorisk indelning se sid. 150.

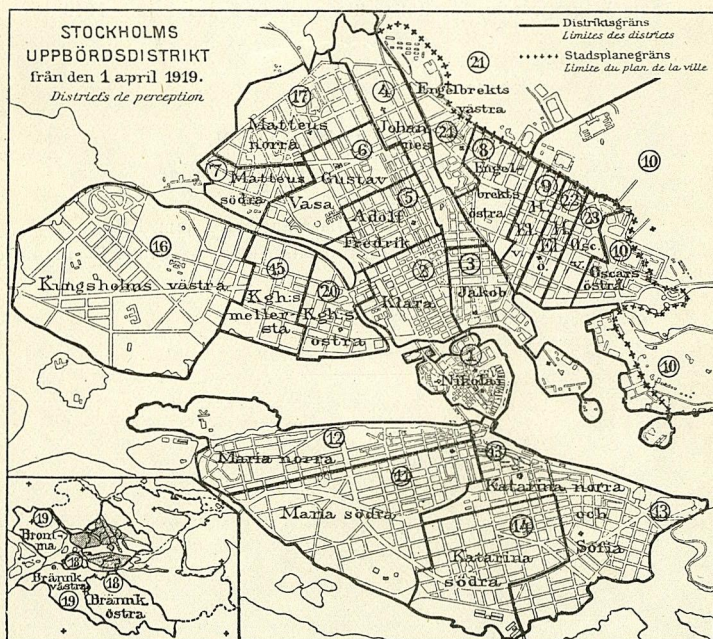
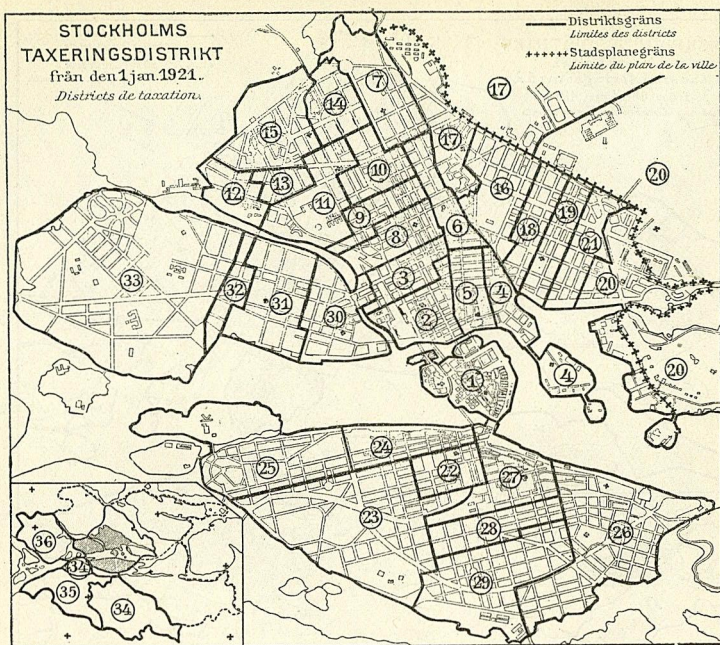

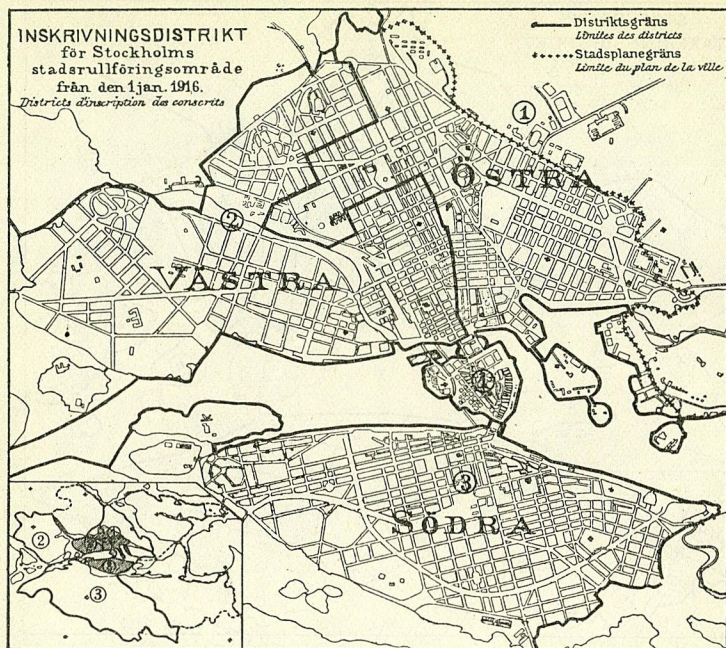

Anm. Angående indelning i valdistrikt se sid. 374.

Anm. Angående vissa provisoriska ändringar i indelningen se sid. 19.

Anm. Samma gränser ha fastställts att gälla från den 1 jan. 1919.

LANDSTORMSOMRÅDEN

för Stockholms stadsrullföringsområde
från den 1 jan. 1916

(fastställda att fortfarande gälla från den 1 jan. 1919).

Samma gränser som för inskrivningsdistrikten (se ovan: 3 = nr 45 a;
2 = nr 45 b; 1 = nr 45 c).

Stadens ytinnehåll och markens fördelning år 1916.

(Enligt »Minnesskrift vid Stockholms stadsfullmäktiges femtioårsjubileum» och, beträffande Bromma, »Statistisk månadsskrift» för år 1915, häft. 8.)

	Hektar.
Bebyggda tomter (inkl. gårdar m. m.)	1,193·9
Gator, vägar, torg, allmänna platser (inkl. järnvägsområden, parker och offentliga trädgårdar — dock ej Djurgården — kyrkogårdar m. m.)	632·2
Trädgårdar, åker (odlad mark), äng (inkl. Ladugårdsgärdet, c:a 200 hektar)	3,690·6
Skog o. d., impedimenter (inkl. hagmark, kärr, berg o. d. övrig mark; Djurgården, 223 hektar, ingår här)	7,556·3
Vatten	2,598·7
Summa	15,671·7

Anm. Särskilt vattenarealen plägar enligt skilda synpunkter beräknas till rätt växlande storlek. Här ingår Stockholms hela hamnområde. För Brännkyrka och Bromma hava ekonomiska kartverkets siffror följts. Totalsiffrorna äro att anse som approximativa. (En noggrannare uppmätning av stadens areal och dess fördelning är under förberedelse.)

Stadens folkmängd den 31 december 1920 (1 januari 1921).

Stockholms mantalsskrivna folkmängd utgjorde den 1 jan. 1921 (31 dec. 1920) enligt statistiska kontorets sammanställning av rotmännens uppgifter 187,252 män, 232,536 kvinnor = 419,788 personer.

Folkmängdens fördelning på församlingar och rotar framgår av nedanstående tablå.

Församlingar och rotar.	Folkmängd den 31 dec. 1920 (1/1 1921).
-------------------------	--

Storkyrkoförsamlingen.

1. Storkyrkoroten	11,392	11,392
-----------------------------	--------	--------

Klara församling.

2. o. 3. Klararoten	11,627	11,627
-------------------------------	--------	--------

Kungsholms församling.

4. Kungsbroroten	12,095	
17. Kronobergsroten	14,530	
23. Karlsviksroten	12,281	
29. Kristinebergsroten	10,468	49,374

Adolf Fredriks församling.

5. Tegnérrotsen	8,307	
18. Teknologrotsen	9,879	18,186

Församlingar och rotar.	Folkmängd den 31 dec. 1920 (1/1 1921).
-------------------------	--

Gustav Vasa församling.

6. Observatorieroten	11,773	
22. Vasaroten	10,521	22,294

Matteus församling.

26. Norrtullsrotsen	18,112	
27. Karlbergsrotsen	12,916	
30. Birkaroten	10,859	41,887

Jakobs församling.

7. Jakobsrotsen	9,227	9,227
---------------------------	-------	-------

Johannes församling.

8. Roslagsrotsen	8,694	
21. Vanadisrotsen	16,596	25,290

Engelbrekts församling.

9. Humlegårdsrotsen	10,079	
28. Eriksbergsrotsen	14,687	24,766

Hedvig Eleonora församling.

10. Nybroroten	12,939	
11. Artillerirotsen	10,086	23,025

Oscars församling.

20. Narvaroten	11,899	
24. Karlaroten	12,486	24,385

Folkmängd.

Församlingar och rotar.	Folkmängd den 31 dec. 1920 (1/1 1921).	Församlingar och rotar.	Folkmängd den 31 dec. 1920 (1/1 1921).
<i>Katarina församling.</i>		19. Skinnarviksroten	10,966
13. Stadsgårdsroten	11,859	31. Heleneborgsroten	<u>18,477</u> 54,088
14. Katarina mellanrote	10,801	<i>Brännkyrka församling.</i>	
25. Nytorgsroten	12,045	32. Ensckederoten	10,336
36. Helgaroten	<u>8,309</u> 43,014	33. Liljeholmsroten	11,937
<i>Sofia församling.</i>		34. Årstaroten	<u>11,640</u> 33,913
12. Sofiaroten	<u>17,380</u> 17,380	<i>Bromma församling.</i>	
<i>Maria församling.</i>		35. Brommaroten	<u>9,940</u> 9,940
15. Maria kyrkorote	11,330	<i>Hela staden</i> 419,788	
16. Tantoroten	13,315		

Anm. Ang. den mantalsskrivna folkmängden vid början av åren 1862—1920 se i tabellen sid. 393.

Stadens utgifter och inkomster år 1921.

Fördelning av Stockholms stads utgifter och inkomster år 1921 på de i staten upptagna utgifts- och inkomstrubriker.

Utgifter.

	Kr.
Brister från föregående år	17,908,580: 49
a) Löner, arvoden och dylikt	17,519,164: —
Därav ordinarie löner . . .	11,239,426: —
Dessutom i stat beräknat värde av naturaförmåner: bostäder	253,913: 29
värme	41,260: 74
kost	89,120: —
Övriga löner	6,279,738: —
Dessutom i stat beräknat värde av naturaförmåner (för vissa befattningshavare)	408,075: —
b) Beklädnad och beväring . . .	421,645: 68
c) Hyror och arrenden	2,481,330: 29
d) Onera, lagfartskostnader, hussens försäkring och dylikt . . .	1,397,008: —
e) Underhållsarbeten	8,791,081: 50
f) Inventariers inköp och underhåll	4,444,669: —
g) Bränsle och lyse	5,874,580: —
h) Renhållning inomhus samt tvätt och dylikt	1,355,080: —
i) Skriv- och tryckkostnader, böcker och dylikt	1,147,638: 49
k) Drifkostnader	38,737,069: 21
l) Ersättning för ombesörjande av åtskilliga stadens allmoganden	888,900: —
m) Kosthåll	5,239,480: —
n) Ersättning för underhåll och vård	6,219,625: —
o) Omedelbart utdelat understöd	3,068,035: —
p) Läkarevård, medicamenter och dylikt	1,261,850: —
q) Begravningskostnader	54,290: —
r) Forselkostnader	259,850: —
s) Kostnader för särskilt biträde, handräckningar och dylikt	815,750: —
t) Kostnader av flera slag . . .	43,954,281: 34
u) Stadens bidrag till främmande inrättningar	2,437,714: 37
v) Räntor	34,423,426: 60
x) Kapitalbetalningar	12,587,406: 97
y) Pensioner och understöd . . .	996,320: —
Därav:	
pensioner	648,470: —
ålderdomsunderstöd . . .	231,750: —
ersättning och understöd på grund av olycksfall i arbetet	39,900: —
övriga understöd till efterlevande	76,200: —

	Kr.
z) För framtida behov avsatta medel	—: —
å) Köp och lösen:	
1. med reserverade försäljningsmedel	1,100,000: —
2. med lånemedel	18,916,018: 10
3. med tillgängliga eller uttaxerade medel	800,000: —
ä) Ny- och ombyggnader:	
1. med lånemedel	16,341,951: —
2. med tillgängliga eller uttaxerade medel	7,341,149: 06
ö) Utlånade medel	—: —
Summa	256,783,894: 10

Därav: att täckas av lånemedel 35,257,969: 10
 övriga utgifter 221,525,925: —

Motsvarande utgifter enligt 1920

års stat:	
lånemedel	37,686,524: —
övriga	187,099,400: —

Inkomster.

Överskott från föregående år	7,193,781: 74
I anspråk tagna kapitaltillgångar	1,465,108: 92
a) Skatter	3,346,432: 64
b) Inkomster på grund av särskilda rättigheter:	
1. Brännvinsmedel	1,066,120: 54
2. Övriga inkomster	698,654: 46
c) Bidrag till och ersättning för särskilda kostnader:	
1. Sjukhusavgifter	1,375,000: —
2. Gravupplåtelser och gravöppningar	1,697,591: 08
Övriga bidrag m. m.:	
3. från statsverket	3,532,837: 32
4. från kommuner och enskilda	4,845,321: 75
d) Avgifter av handel och sjöfart	5,250,698: 53
e) Försäljning av fastigheter . . .	600,000: —
f) Hyror och arrenden	9,624,287: —
g) Inkomster på rörelse	59,073,673: —
h) Inkomster av flera slag	348,937: 09
i) Räntor	16,858,822: 83
k) Kapitalbetalningar	2,756,883: 10
Summa	119,734,150: —

Motsvarande inkomster enligt 1920

års stat 103,359,400: —

Anm. Rörande Stockholms stads stat år 1921 jämför f. ö. Bih. nr 1 för 1921.

Huvudstat för Stockholms stad

Inkomster.	Verkliga inkomster		Likvider mellan sta- dens egna myndigheter, verk och in- rättningar.	S u m m a.	
	ordinarie.	för året.		Brutto (inberäknat likvider).	Netto (efter avdrag av likvider).
	1.	2.	3.	4.	5.
Drätselnämnden:					
A. Under DN:s direkta förvaltn.	7,794,641 79	6,012,584 36	18,124,173 85	31,931,400 —	
B. Övriga	647,165 —	— —	45,135 —	692,300 —	
=	8,441,806 79	6,012,584 36	18,169,308 85	32,623,700 —	
Gatunämnden	1,732,896 —	— —	1,086,804 —	2,819,700 —	
Hälsövnämden	1,902,500 —	— —	1,301,500 —	3,204,000 —	
Fattigvårdsnämnden	685,400 —	300,000 —	2,896,900 —	3,882,300 —	
Industriverksstyrelsen	48,130,785 66	90,174 34	4,977,240 —	53,198,200 —	
Kyrkogårdsnämnden	1,717,066 08	165,108 92	8,025 —	1,890,200 —	
Folkskoledirektionen	2,823,975 —	— —	218,625 —	3,042,600 —	
Arbetsförmedlingen	20,000 —	— —	— —	20,000 —	
Slakthus- och saluhallsstyrelsen	2,511,950 —	— —	23,250 —	2,535,200 —	
Hamnstyrelsen	4,169,713 53	1,083,711 47	9,275 —	5,262,700 —	
Stadshusnämnden	— —	— —	— —	— —	
Lönenämnden	— —	— —	— —	— —	
Nykerhetsnämnden	1,300 —	— —	— —	1,300 —	
Frihamnnsnämnden	— —	38,550 —	— —	38,550 —	
Lärlings- o. yrkesskolestyrelsen	187,388 43	7,311 57	— —	194,700 —	
Löneavtalsnämnden	— —	— —	— —	— —	
Fastighetsnämnden	8,842,249 —	— —	2,178,751 —	11,021,000 —	
Medel t. stadsfullm:s förfogande	— —	— —	— —	— —	
Summa likvider	— —	— —	30,869,678 85	— —	
Summa verkliga inkomster	81,167,030 49	7,697,440 66	— —	— —	88,864,471 1
			=	119,734,150 —	
Länamedel till bestridande av motstående utgifter för inköp av fastigheter, uppförande av nybyggnader o. d.				35,257,969 10	35,257,969 1
Skillnad att täckas genom uttaxering av kommunalskatt, beräknad till 850 procent av de skattskyldigas enligt 40 § i gällande kommunalför- ordning för Stockholm beräknade inkomst av fastighet samt av kapital och arbete				101,791,775 —	101,791,775 —
			Summa kronor	256,783,894 10	225,914,215 2

utgifter och inkomster för år 1921.

Utgifter.	Verkliga utgifter		Likvider mellan sta- dens egna myndigheter, verk och in- rättningar.	S u m m a.	
	ordinarie.	för året.		Brutto (inberäknat likvider).	Netto (efter avdrag av likvider).
	1.	2.	3.	4.	5.
A. Utgifter att täckas av motstående inkomster eller ge- nom uttaxering:					
Drätselnämnden:					
A. Under DN:s direkta förvaltn.	25,784,855 97	15,292,584 03	494,260 —	41,571,700 —	
B. Övriga	7,195,140 17	1,429,104 83	774,855 —	9,399,100 —	
=	32,979,996 14	16,721,688 86	1,269,115 —	50,970,800 —	
Gatunämnden	8,171,829 21	4,460,988 37	3,116,382 42	15,749,200 —	
Hälsövnämden	11,933,182 25	1,055,196 35	1,091,621 40	14,080,000 —	
Fattigvårdsnämnden	8,402,521 26	2,046,621 39	4,897,157 35	15,346,300 —	
Industriverksstyrelsen	40,673,191 66	705,424 34	8,302,184 —	49,680,800 —	
Kyrkogårdsnämnden	1,542,250 24	184,112 89	163,836 87	1,890,200 —	
Folkskoledirektionen	10,010,042 01	621,097 51	1,536,860 48	12,168,000 —	
Arbetsförmedlingen	127,768 75	20,631 25	6,000 —	154,400 —	
Slakthus- och saluhallsstyrelsen	1,868,631 39	261,804 28	778,464 33	2,908,900 —	
Hamnstyrelsen	2,043,835 —	1,455,490 —	2,493,375 —	5,992,700 —	
Stadshusnämnden	—	1,983,000 —	—	1,983,000 —	
Löneämnden	17,451 24	48 76	2,500 —	20,000 —	
Nykterhetsnämnden	75,703 28	9,246 72	1,250 —	86,200 —	
Frihamnsnämnden	—	52,125 —	128,000 —	180,125 —	
Lärings- o. yrkesskolestyrelsen	410,676 —	101,950 —	126,274 —	638,900 —	
Löneavtalsnämnden	18,029 68	2,570 32	—	20,600 —	
Fastighetsnämnden	6,293,840 29	1,405,301 71	6,956,658 —	14,655,800 —	
Medel t. stadsfullm:s förfogande	—	35,000,000 —	—	35,000,000 —	
Summa likvider	—	—	30,869,678 85	—	
Summa verkliga utgifter	124,568,948 40	66,087,297 75	—	—	190,656,246 15
				= 221,525,925 —	
Härav utgifter medförande ökning av tillgångarna:					
Värdeökningar			4,004,854: 72		
Skuldminskningar			6,095,820: 51		
=			10,100,675: 23		
B. Utgifter att täckas genom upplåning: enligt särskild specifikation .				35,257,969 10	35,257,969 10
Härav utgifter medförande ökning av tillgångarna:					
Värdeökningar			26,871,069: 10		
			Summa kronor	256,783,894 10	225,914,215 25

Uppskattade fastighetsvärden och inkomstbelopp, mantalsskriven folkmängd i

(Se text å

Årtalen med feta siffror utmärka taxeringsår för all fast egendom.	Uppskattat fastighets- värde.	D ä r a v		Uppskattad inkomst (för bevilling).	D ä r a v	
		beskattat.	skattefritt. ¹⁾		beskattad.	skattefri. ²⁾
År 1862	125,918,159	121,452,281	4,465,878	35,736,868	29,991,568	5,745,300
» 1865	156,462,990	142,970,491	13,492,499	34,376,381	28,093,781	6,282,600
» 1867	167,421,594	152,441,295	14,980,299	33,548,184	27,023,284	6,524,900
» 1870	170,247,881	154,075,066	16,172,815	33,698,183	27,397,383	6,300,800
» 1873	185,663,675	168,250,190	17,413,485	45,373,535	36,655,735	8,717,800
» 1874	189,320,275	171,727,215	17,593,060	50,983,582	41,947,682	9,035,900
» 1875	195,023,891	176,888,615	18,135,276	54,885,821	45,581,321	9,304,500
» 1876	232,103,522	212,334,525	19,768,997	56,706,194	47,210,294	9,495,900
» 1877	246,488,176	217,665,329	28,822,847	58,514,424	48,694,524	9,819,900
» 1878	252,097,361	223,012,065	29,085,296	60,501,826	49,841,026	10,660,800
» 1879	286,055,776	255,912,730	30,143,046	60,491,221	49,643,521	10,847,700
» 1880	294,054,386	261,883,620	32,170,766	62,132,681	51,112,481	11,020,200
» 1881	306,463,538	273,708,672	32,754,866	64,956,593	53,653,393	11,303,000
» 1882	333,699,651	300,616,485	33,083,166	68,991,945	56,908,245	12,083,900
» 1883	356,727,076	323,321,810	33,450,266	72,217,816	59,505,316	12,712,500
» 1884	415,088,778	375,547,500	39,541,278	69,281,730	59,453,030	9,828,700
» 1885	443,667,350	402,674,450	40,992,900	80,718,947	62,857,297	17,861,650
» 1886	461,443,250	421,397,750	40,045,500	77,218,168	62,167,618	15,050,550
» 1887	478,764,630	435,452,830	43,311,800	82,585,575	62,625,125	19,960,450
» 1888	492,139,300	448,132,400	44,006,900	82,943,896	62,432,146	20,461,750
» 1889	505,952,675	461,205,875	44,746,800	88,278,753	66,088,753	22,190,000
» 1890	538,627,495	469,218,640	69,408,855	95,001,422	69,745,672	25,255,750
» 1891	555,506,200	483,303,800	72,202,400	96,949,900	70,778,450	26,171,450
» 1892	563,806,900	491,482,400	72,324,500	100,206,945	72,337,695	27,869,250
» 1893	559,339,800	489,206,100	70,133,700	101,999,431	74,575,781	27,423,650
» 1894	564,559,300	494,098,100	70,461,200	106,092,396	79,458,046	26,634,350
» 1895	569,844,800	501,137,400	68,707,400	108,900,485	81,041,735	27,858,750
» 1896	603,588,500	534,150,200	69,438,300	117,224,676	88,649,026	28,575,650
» 1897	621,133,000	550,430,300	70,702,700	128,901,087	98,519,037	30,382,050
» 1898	698,652,900	616,298,250	82,354,650	143,249,085	111,412,835	31,836,250
» 1899	721,529,550	638,785,900	82,743,650	154,597,994	121,027,444	33,570,550
» 1900	748,966,900	664,216,450	84,750,450	165,598,624	130,660,124	34,938,500
» 1901	773,413,100	687,586,850	85,826,250	172,109,281	133,382,631	38,726,650
» 1902	796,012,700	706,368,300	89,644,400	172,369,901	133,957,801	38,412,100
» 1903	961,138,300	846,623,550	114,514,750	194,455,466	156,106,750	38,348,716
» 1904	1,001,254,600	882,292,600	118,992,000	212,402,774	172,827,974	39,574,800
» 1905	1,046,487,810	922,408,910	124,078,900	226,482,213	185,380,663	41,101,550
» 1906	1,095,643,800	969,226,500	126,417,300	245,801,086	204,689,736	41,111,350
» 1907	1,152,734,000	1,021,822,400	130,911,600	272,928,799	230,738,299	42,190,500
» 1908	1,438,793,100	1,201,431,500	237,361,600	293,353,509	252,291,059	41,062,450
» 1909	1,484,998,600	1,240,130,600	244,868,000	291,921,374	250,449,084	41,471,570
» 1910	1,521,675,460	1,266,898,460	254,777,000	287,776,480	245,760,954	42,015,526
» 1911	1,559,040,600	1,297,907,900	261,132,700	310,994,457	269,486,107	41,508,350
» 1912	1,589,921,600	1,325,463,133	264,458,467	323,612,910	282,163,960	41,448,950
» 1913 ¹⁰⁾	1,868,454,400	1,474,830,100	393,624,300	364,356,790	319,361,940	44,994,850
» 1914	1,907,901,200	1,520,315,800	387,585,400	375,922,760	330,151,510	45,771,250
» 1915	1,954,711,000	1,562,059,500	392,651,500	374,725,680	327,394,880	47,330,800
» 1916 ¹¹⁾	2,001,405,000	1,606,804,400	394,600,600	483,875,110	435,452,360	48,422,750
» 1917	2,032,802,200	1,638,054,400	394,747,800	700,333,530	648,667,970	51,665,560
» 1918	2,266,604,600	1,829,367,800	437,236,800	835,034,620	787,264,110	47,770,510
» 1919	2,297,544,400	1,854,168,400	443,376,000	1,009,817,700	977,457,740	32,359,960
» 1920	2,348,506,860	1,905,388,800	443,118,060	1,327,955,960	1,275,539,270	52,416,690

Anm. Ang. noter och förklaringar, se sid. 394. — Ang. åren 1863—72, se kommunalkalendern 1917.

påförda utskylder och kommunalskatt (i kronor) samt
Stockholm åren 1862—1920.

(id. 394.)

Uppskattad inkomst för inkomst- och förmögenhetsskatt. ^{7) 9)}	Påförda utskylder.	D ä r a v		Kommunal-skatt. ⁴⁾	Mantals-skriven folkmängd vid årets början.	Per invånare.			År.
		krono-.	kommuna- ³⁾			fastighetsvärde. ⁵⁾	inkomst-belopp. ⁶⁾	utskylds-belopp.	
—	—	—	—	—	113,576	1,069	315	—	1862
—	1,581,341	472,658	1,108,683	—	123,436	1,158	278	12.81	1865
—	2,025,395	632,935	1,392,460	—	127,597	1,195	263	15.87	1867
—	2,273,260	465,732	1,807,528	3.00	131,128	1,175	257	17.34	1870
—	2,797,095	558,643	2,238,452	3.00	139,896	1,203	324	19.99	1873
—	3,071,957	638,565	2,433,392	3.00	141,251	1,216	361	21.75	1874
—	3,364,741	665,518	2,699,223	3.00	143,307	1,234	383	23.48	1875
—	3,595,868	700,598	2,895,270	3.00	144,974	1,465	391	24.80	1876
—	3,697,514	721,875	2,975,639	3.00	147,522	1,475	397	25.06	1877
—	3,815,377	776,014	3,039,363	3.00	153,528	1,453	394	24.85	1878
—	4,229,965	1,070,959	3,159,006	3.00	161,722	1,582	374	26.16	1879
—	4,309,688	1,100,327	3,209,361	3.00	163,040	1,606	381	26.48	1880
—	4,569,714	1,152,119	3,417,595	3.00	167,868	1,630	387	27.22	1881
—	4,937,890	1,229,316	3,708,574	3.00	174,702	1,721	395	28.26	1882
—	4,882,333	898,346	3,983,987	3.00	182,358	1,773	396	26.77	1883
—	5,082,617	862,054	4,220,563	3.00	190,842	1,968	363	26.63	1884
—	5,810,584	914,268	4,896,316	3.50	200,781	2,006	402	28.94	1885
—	5,859,041	920,454	4,938,587	3.50	211,138	1,996	366	27.75	1886
—	5,917,981	933,585	4,984,396	3.50	216,807	2,008	381	27.30	1887
—	5,314,074	940,177	4,373,897	3.50	221,551	2,023	374	23.99	1888
—	5,520,236	984,468	4,535,768	3.50	228,118	2,022	387	24.20	1889
—	6,262,550	1,028,749	5,233,801	4.00	236,350	1,985	402	26.50	1890
—	6,359,785	1,046,809	5,312,976	4.00	245,331	1,970	395	25.92	1891
—	6,497,273	1,066,547	5,430,726	4.00	248,051	1,981	404	26.19	1892
—	6,921,823	1,380,058	5,541,765	4.00	249,252	1,963	409	27.77	1893
—	8,044,660	2,168,370	5,876,290	4.00	252,937	1,953	419	31.80	1894
—	8,185,139	2,199,130	5,986,009	4.00	259,304	1,933	420	31.57	1895
—	7,479,809	1,544,910	5,934,899	3.50	267,100	2,000	439	28.00	1896
—	7,517,850	1,343,240	6,174,610	3.25	274,609	2,004	469	27.38	1897
—	8,057,904	1,508,999	6,548,905	3.00	282,795	2,179	507	28.49	1898
—	8,620,100	1,618,399	7,001,701	3.00	291,589	2,191	530	29.56	1899
—	9,193,678	1,728,774	7,464,904	3.00	297,078	2,236	557	30.95	1900
—	11,361,781	3,289,456	8,072,325	3.25	300,523	2,288	573	37.81	1901
—	12,739,428	3,317,064	9,422,364	4.00	301,697	2,341	571	42.23	1902
7) 192,534,900	14,860,543	5,400,720	9,459,823	3.25	305,115	2,775	637	48.70	1903
215,292,500	16,062,713	6,144,952	9,917,761	4.10	309,647	2,849	686	51.87	1904
235,713,300	17,862,800	6,613,857	11,248,943	4.40	317,946	2,901	712	56.18	1905
265,286,100	21,338,114	7,215,466	14,122,648	5.10	324,488	2,987	758	65.76	1906
307,988,900	25,248,271	8,435,503	16,812,768	5.50	332,738	3,071	820	75.88	1907
331,828,600	25,133,969	8,385,341	20,298,628	6.00	337,460	3,560	869	74.48	1908
323,658,000	30,581,358	9,222,366	21,358,992	6.40	339,582	3,652	860	90.06	1909
318,849,000	29,738,207	9,930,629	19,807,578	6.00	341,816	3,706	842	87.00	1910
9) 422,940,200	33,678,926	12,156,307	21,522,619	6.00	343,832	3,775	904	97.95	1911
434,011,530	36,312,433	13,381,673	22,930,760	6.00	346,599	3,824	934	104.77	1912
484,358,350	40,611,963	15,307,783	25,304,180	6.00	376,171	3,921	969	107.96	1913
504,876,000	42,298,310	16,105,280	26,193,030	6.00	382,085	3,979	984	110.70	1914
480,453,700	41,027,151	14,560,458	26,466,693	6.00	386,270	4,044	970	106.21	1915
600,761,600	53,758,712	20,305,161	33,453,551	6.00	398,639	4,031	1,214	134.86	1916
853,759,900	82,812,294	32,729,705	50,082,589	6.40	408,792	4,007	1,713	202.58	1917
1,029,312,300	140,127,410	77,020,555	63,106,855	6.75	413,163	4,428	2,021	339.16	1918
1,190,157,800	175,502,110	78,953,747	96,548,363	8.60	408,456	4,539	2,472	429.67	1919
12) 1,540,204,510	214,428,445	90,817,107	123,611,338	8.50	415,201	4,589	3,198	516.44	1920

Uppskattade fastighetsvärden och inkomstbelopp samt påförda utskylder i Stockholm åren 1862—1920.

Till tabellen å sidorna 392 och 393.

Till förtydligande av den livliga utveckling, som utmärkt Stockholm under de senare åren, torde omstående sammanställning av några viktigare ekonomiska data rörande huvudstaden — uppskattat fastighetsvärde, uppskattad inkomst och påförda utskylder — sätta i relation till folk-mängden vara av intresse. Till utgångspunkt har därvid valts år 1862, som är det år, till vilket taxeringsstatistiken i sitt nuvarande skick går tillbaka, och som på samma gång representerar året för de nya kommunallagarnas tillkomst.

Det uppskattade *fastighetsvärdet* utgjorde år 1862 125.9 milj. kr., varav 121.4 milj. kr. värde var bevillningsbeskattat och 4.5 milj. kr. värde var bevillningsfritt, motsvarande statens samt vissa stadens och menigheters fastigheter. Fastighetsvärdet var de närmaste åren efter år 1862¹⁾ i jämnt stigande för att mot år 1870 stagnera och till och med gå tillbaka. De goda tiderna i mitten av 1870-talet föra återigen med sig en livlig ökning i fastighetsvärde, som sedan i långsammare eller hastigare takt alltjämt fortgick. Särskilt hava de senaste åren med sina stegrade hyror och på den grund ökade fastighetsvärden samt sin, intill tiden för världskrigets början, i allmänhet livliga byggnadsverksamhet åstadkommit enorma ökningar. År 1920 hade att uppvisa värdesiffran 2,348.5 milj. kr. eller drygt 18 gånger så högt värde som år 1862.

Den absoluta ökningen av denna värdesifra under tidrymden 1862—1920 uppgår sålunda till 2,222.6 milj. kr. Den stora skillnaden mellan 1907 och 1908 års siffror beror på den verkställda omtaxeringen av all fast egendom, likaså skillnaden mellan 1917 och 1918 års siffror, och den mellan 1912 och 1913 års har utom i enahanda förhållande även sin grund i inkorporeringen av Brännkyrka (av fastighetsvärdet kom på Brännkyrkas del 52,990,800 kr.). Av ökningen från 1915 till 1916 belöpte sig 17,509,600 kr. på den från och med sistnämnda års början inkorporerade Bromma socken. Av 1920 års fastighetsvärde erlades bevilling för 1,905.4 milj. kr.; bevillningsfria voro 443.1 milj. kr. eller mer än tre och en halv gånger hela det värdebelopp, som år 1862 beskattades.

Siffrorna för den för bevillingen uppskattade *inkomsten* förete ungefär motsvarande fluktuationer som fastighetsvärdet. År 1862 visar inkomstsiffran 35.7 milj. kr., varav nära 30 milj. kr. voro beskattade och 5.7 milj. kr. skattefria. År 1920 visar en siffra, som är mer än 37 gånger större än 1862 års siffra, nämligen 1,327.9 milj. kr., därav 1,275.5 milj. kr. beskattade och 52.4 milj. kr. skattefria. Detta sistnämnda belopp för de bevillningsfria avdragen, som 1917 utgjorde 51.7 milj. kr. eller inemot dubbelt så mycket som hela den beskattade in-

(Noterna 1—12 hänföra sig till tab. å sid. 392—393.)

¹⁾ Statens samt vissa kommunens och menigheters fastigheter. ²⁾ Avdrag enligt (numera) § 12 bevillningsförordningen. Storleken av såväl den från bevilling helt och hållet befriade inkomsten som det bevillningsfria avdraget har varit växlande bestämt under årens lopp, vilket förklarar en del mera betydande differenser i här redovisade inkomstbelopp för några varandra närliggande år. I summorna för åren 1916—1920 ingå jämväl avdrag enligt kungl. förordningarna den 24 mars 1916, 30 mars 1917, 12 mars 1918, 18 mars 1919 och 27 febr. 1920 om särskilda avdrag vid resp. års taxering till bevilling för inkomst samt till inkomst- och förmögenhetsskatt. ³⁾ Inkl. avgifter till den kyrkliga kommunen samt, t. o. m. 1887, fastighetsskatt (upphörd fr. o. m. 1888). Påförda kommunalutskylder (och kommunalskatt) utgå först året efter det, till vars taxering de hänföra sig. ⁴⁾ Till den borgerliga kommunen uttaxerat belopp, t. o. m. 1910 per bevillningskrona, fr. o. m. 1911 per $\frac{1}{10}$ bevillningskrona. T. o. m. 1903 skedde dessutom särskild uttaxering för stadens allmänna folkskolor med belopp varierande från 45 till 92 öre per bevillningskrona; fr. o. m. 1904 är denna inbegripen i kommunalskatten. (Jfr not 3.) ⁵⁾ Statens samt vissa kommunens och menigheters fastigheter ej inräknade, jfr not 1. ⁶⁾ Samtliga för bevilling uppskattade inkomster (inkl. bevillningsfria). ⁷⁾ För åren 1903—1910 låg till grund för den statliga inkomstbeskattningen ett särskilt »beräknat belopp» (se kommunalkalendern 1919). ⁸⁾ Bevilling och inkomstskatt på grund av skatteinbetalningens omläggning påförda endast med halva belopp att betalas i slutet av år 1908 (detta är inbetalades således $\frac{1}{2}$ kronoskatt). ⁹⁾ Fr. o. m. år 1911 »taxerat belopp», d. v. s. inkomsten och $\frac{1}{60}$ av förmögenheten. ¹⁰⁾ Fr. o. m. år 1913 inkl. Brännkyrka. ¹¹⁾ Fr. o. m. år 1916 inkl. Bromma. ¹²⁾ Inkl. taxering enl. § 19 mom. 1 och 2 inkomstskatteförordningen (A- och B-skatt för inländska aktiebolag och solidariska bankbolag). ¹³⁾ Rörande fullständiga uppgifter för åren 1863—72 hänvisas till kommunalkalendern 1917.

komsten år 1862, har efter ett hastigt sjunkande numera åter stigit till sin förra höjd. Särskilt anmärkningsvärd är den starka inkomstökningen under och efter krigstiden; det uppskattade inkomstbeloppet för 1920 är sålunda 3.5 gånger så stort som 1915 års. Förhållandet måste emellertid ses mot bakgrunden av de senaste årens allmänt abnorma ekonomiska förhållanden och den därmed sammanhängande oerhörda nedgången i penningvärdet.

Den för inkomstskatten taxerade inkomsten utgjorde år 1903, det första år då denna skatt påfördes, 192.5 milj. kr. och hade år 1910 (det senaste därmed jämförbara året) växt till 318.8 milj. kr. Det till inkomst- och förmögenhetsskatt »taxerade beloppet» (inkomst, efter vissa avdrag, och $\frac{1}{80}$ av förmögenhet) utgjorde 1911 422.9 milj. kr. och 1920 1,540.2 milj. kr. eller 3.6 gånger så mycket som 1911 (på grund av ändrade grunder för bolagsbeskattningen äro dock beloppen icke fullt jämförliga). (Den bevilningstaxerade inkomsten hade under samma tid växt från 311.0 milj. kr. till 1,327.9 milj. kr. eller till 4.2 gånger så mycket.)

Angående de påförda *utskylderna* hava fullständiga uppgifter icke kunnat erhållas hos uppbořdsverket för åren 1862—1864. Året 1865 visar emellertid för inalles påförda utskylder siffran 1.6 milj. kr., varav 0.5 milj. kronoutskylder och 1.1 milj. kommunala. För år 1920 har påförts det upp till 135 gånger större utskyldsbeloppet 214.4 milj. kr., varav 90.8 milj. kr. kronoutskylder och 123.6 milj. kr. kommunala utskylder. Det är de senaste åren, som här medfört den kraftigaste ökningen. År 1900 var hela utskyldsbeloppet 9.2 milj. kr., således endast tjugutredjedelen av 1920 års siffra. Det har särskilt varit kronoskatten, som betingat denna kraftiga stegring. Under det att nämligen kommunalutskylderna endast inemot sjuttondubblats på denna tid, från 7.5 milj. kr. till 123.6 milj. kr., hava kronoutskylderna nära femtiotredubblats på samma tid, från 1.7 milj. kr. till 90.8 milj. kr. Emellertid hava de förra under de senaste åren att uppvisa en allt hastigare stegring. — Den uttaxerade kommunalskatten per bevilningsenhet har stigit från 3 kr. (3.55 kr. inkl. skolutskylder) år 1870 till 8.50 kr. år 1920.

Av särskilt intresse torde en jämförelse mellan huvudstadens folkmängd och ovan an-

förda siffror vara. Tabellen lämnar i detta hänseende uppgift angående såväl fastighetsvärdet och inkomstbeloppet som även utskyldsbeloppet *per invånare* för varje år under den behandlade perioden. Under det att på varje invånare år 1862 kom ett fastighetsvärde av 1,069 kr. och ett medelinkomstbelopp av 315 kr., har år 1920 att uppvisa siffrorna 4,589 kr. och 3,198 kr. Siffrorna utvisa, att fastighetsvärdet och medelinkomsten för person stigit till över 4, resp. 10 gånger större belopp. Särskilt anmärkningsvärd är den stegring i medelinkomsten för person, som de fem senaste åren haft att uppvisa, nämligen från 970 kr. år 1915 till 1,214 år 1916, 1,713 kr. år 1917, 2,021 kr. år 1918, 2,472 kr. år 1919 och 3,198 kr. år 1920, varvid, dock bör uppmärksammas, att denna stegring skett under de särdeles abnorma ekonomiska förhållanden, som dessa år företett. — Ser man så slutligen på siffrorna för det utskyldsbelopp, som varje person i medeltal haft att utgöra, finner man rätt anmärkningsvärda förhållanden. För år 1865 utgjorde utskyldsbeloppet per huvud 12.81 kr.; 1920 års siffra är 516.44 kr., visande att för detta sistnämnda år varje person betalar mer än 40 gånger så mycket i årlig skatt som år 1865.

Redan av det ovan anförda framgår, att skattebeloppet för varje person vuxit väsentligt snabbare än värdet av personens »ägande» fastighet eller inkomst. Till bättre klargörande av detta förhållande kan man — för att förskaffa sig en enda grundsiffra till vilken skatten hänföres — lämpligen anse inkomsten av fastighetsvärdet motsvara 5 % därpå, ett beräkningssätt, som naturligen endast är en mycket grov approximation i betraktande av de växlande inteckningsförhållandena. Man finner då, att år 1865 mot skattebeloppet 12.81 kr. svarade en totalinkomst av 336 kr., vadan således skatten utgjorde 3.81 % av inkomsten. För år 1920 ställa sig siffrorna sålunda: skattebeloppet 516.44 kr. för person utgör 15.07 % av den beräknade totalinkomsten, 3,427 kr. Den relativa skattesatsen, på detta sätt beräknad, har sålunda närapå fyrdubblats. Med avseende på dessa siffror torde även böra ihågkommas, att de bevilningsfria avdragen icke äro frånräknade, vadan den av skatt i verkligheten träffade inkomsten belastas betydligt högre.

